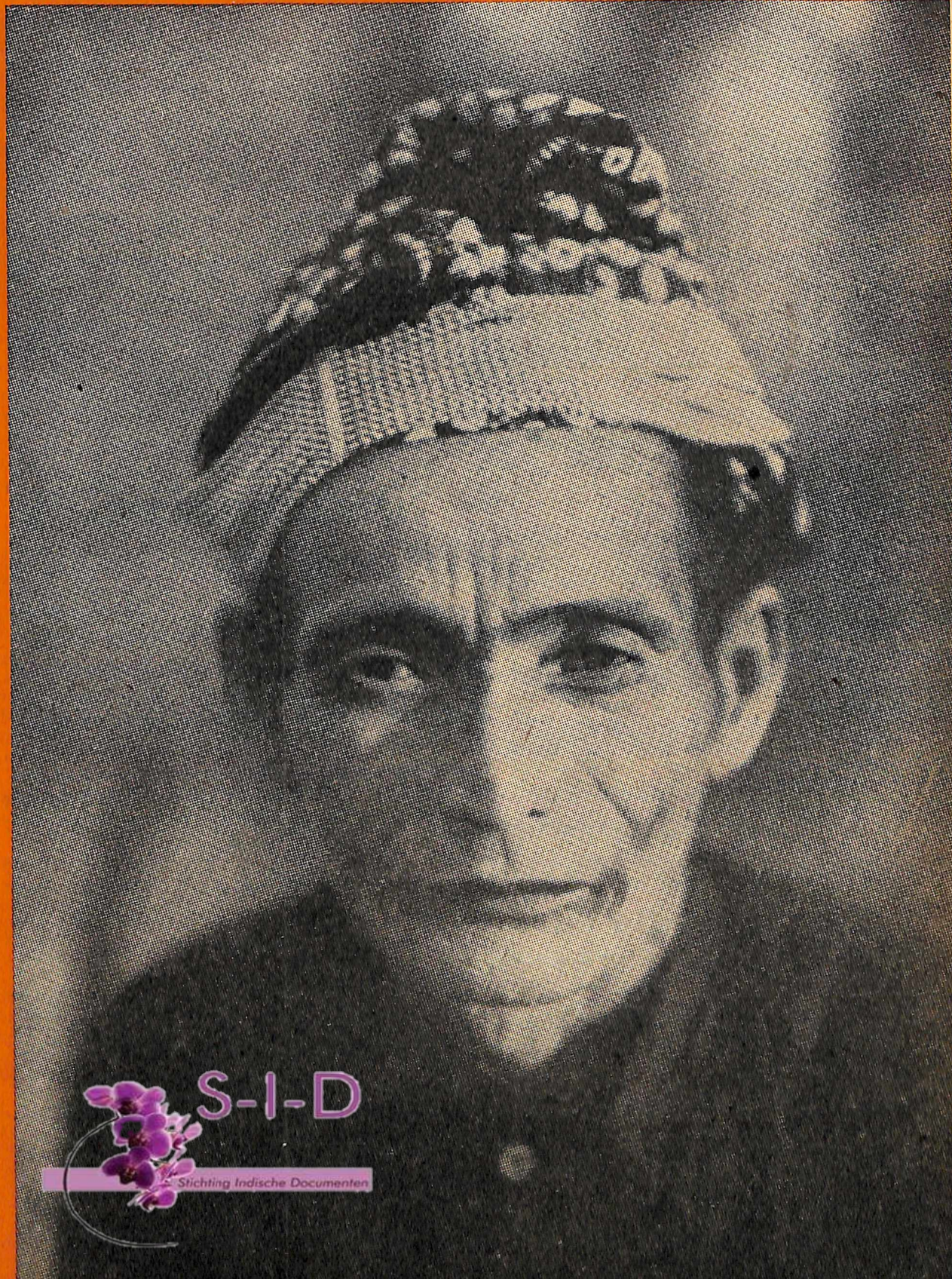

Oost EN West

*Een oud en wijs Indonesiër:
Simaloengoen-Bataks notabele met
adat-hooidracht.*

40e jaargang no. 21 - 24 October 1947

Losse
nummers

30 cts

N.V.
P. F. van Vlissingen & Co's
Katoenfabrieken
Helmond

N.V.
DE "BESTSCHE
TRICOTWEVERIJ,,
BEST

Tricotages

Kousen

Overhemden

NEDERLANDSCH INDISCHE
HANDELSBANK, N.V.

AMSTERDAM
Singel 250
ROTTERDAM
Mathenesserlaan 235
's-GRAVENHAGE
Lange Vijverberg 11

**Behartiging van
Uw belangen
in Indië en het
Verre Oosten**

DEVIEZENBANK

Voor
speciaal *Indische Rijsttafel*

Café-Restaurant „WEST-END”

Telefoon 84817
81576
86075

AMSTERDAM, Overtoom 87
Aanbevelend: W. Planje

Demarcatielijn

Een dermate belangwekkend boek over onze militairen overzee van de dichter en journalist WILLEM BRANDT (auteur van „De Gele Terreur”, enz.), dat reeds thans een TWEDE DRUK in bewerking genomen moest worden. Gebonden f 3.50

In de boekhandel verkrijgbaar. UITGEVERIJ W. VAN HOEVE, 's-Gravenhage

Tijdschriften voor Indië

Het hoofdbestuur van het Ned. Rode Kruis doet een beroep op U ten behoeve van Uw land- en rijksgenoten in het verre Oosten, die dringend behoefte hebben aan recente lectuur. Helpt hen door een abonnement op dit blad af te sluiten (door f 6,— te storten op gironummer 14574 van Oost en West) ten name van de afd. BARK. Hoofdbestuur van het Ned. Rode Kruis, Den Haag, dat voor onmiddellijke doorzending zorg draagt.

Een groot accountantskantoor vraagt voor uitzending naar zijn Indische kantoren:

**ACCOUNTANTS (leden Niva of Vaga)
EERSTE ASSISTENTEN.**

Uitvoerige sollicitaties worden ingewacht onder No. 3070 S.O. aan Adv-kantoor DE BUSSY, Rokin 60, Amsterdam-C.

DE LANGE, LANGE WEG . . .

De belangstelling in Nederland voor Indië is nooit zo groot geweest als nu wij de kans lopen het te verliezen. Vóór 1940 is het wekken van belangstelling onder de brede kringen van ons volk schromelijk verwaarloosd; tijdens de oorlog nam zij toe en sinds 1945 steeg zij tot ongekende hoogte. Er zijn in deze zware jaren van 1945 tot 1947 momenten geweest, waarin men kon spreken van een zeer algemene en een zeer gespannen aandacht voor de Indische zaak bij een zeer groot deel van het Nederlandse volk.

Men kan zelfs zeggen, dat zich daarbij een sterk instinct liet gelden. Volksgroepen, behorende tot kringen waar men van Indië vrijwel niets weet en tot politieke partijen, waar het woord Indië door de wonderlijkste leuzen omkranst is, deze aan zo weinig goede voorlichting en zo veel misleiding blootgestelde volksgroepen voelden toch instinctief, dat het in Indië niet goed ging. Dit instinct vertelde hen niet alleen, dat hun eigen belang en dat de toekomst van hun kinderen daarbij op het spel stond, maar zelfs, dat hun leiders zich in de Indische zaak op een verkeerd en zeer gevaarlijk spoor bevonden.

Een zeer belangrijke factor vormden het laatste jaar daarin de brieven der soldaten. Honderdduizend Nederlandse jongens werden opeens temidden van de Indische realiteit geplaatst. Zij kwamen er onvoorbereid, ongevormd en zéér slecht voor- gelicht. Maar zij kwamen in Indië. Zij keken om zich heen en wat zij zagen schreven zij naar huis. Elk vliegtuig brengt vele duizenden van deze brieven. Zij verplaatsen ineens tienduizen- den Nederlandse gezinnen even in die vreemde wereld. In het onbekende Indië, dat hun zoon, hun broer, hun vriend, hun verloofde thans ontdekt. Voor degenen, die de brieven schrij- ven, is Indië volkomen nieuw en vreemd. Een wereld, waarin een aap in een boom even merkwaardig is als de ontelbare problemen, waaraan Indië zo rijk is. Brede groepen van het Nederlandse volk horen thans méér van Indië in enkele maan- den, dan vroeger in hun hele leven. En zij zijn uitermate leer- zaam, deze brieven onzer soldaten. . . .

De publieke belangstelling echter — voor welk onderwerp dan ook — vormt een sterk fluctuerend verschijnsel. Zij die beroepsmatig met de publieke opinie vertrouwd zijn weten, welk een beweeglijk en gevoelig instrument zij vormt. Men kan haar voorlichten en misleiden, vormen en misbruiken. Maar men kan er één ding niet mee doen: men kan haar niet blijvend op een bepaald niveau handhaven. De publieke aan- dacht, ook voor de Indische zaak, fluctueert in scherpe curven. Wat Indië betreft loopt sinds Augustus die curve steil omlaag.

Dit is te betreuren, maar even onvermijdelijk als verklaar- baar. Er is te veel gebeurd. Eerst de Japanse capitulatie, toen de schrik en de ontgoocheling die daarop volgden, het vreemd gedrag van onze Engelse vrienden, het eerst „natuurlijk niet“ (Logemann) en vervolgens „natuurlijk wél“ (Logemann) onder- handelen met de Republiek, toen de strijd om Linggadjati en de nieuwe teleurstelling na Linggadjati. Eindelijk scheen de politionele actie een beslissing te zullen brengen. De belang- stelling voor Indië bereikte in Nederland opnieuw een hoogte- punt. Maar op 4 Augustus volgde de wapenstilstand. Behande- ling in de Veiligheidsraad, Nederlandse oppositie tegen en toch aanvaarding van de besluiten, in dat college genomen. Het be- zoek van dr. Van Mook aan Nederland; zijn reis naar Amerika;

de regeringsverklaring; het debat zonder besluit in de Tweede Kamer. En de consulaire commissie in Indië, en de buitenlandse militaire deskundigen in Indië, en de uitdagende eisen van de Republiek in Indië, en de plannen om toch weer met die- zelfde Republiek te onderhandelen.

Welnu: sinds de bevrijding van Java en Sumatra door de troepen halverwege werd gestaakt en sinds de verwarde bui- tenlandse bemoeiing nog verwarder en onoverzichtelijker be- leid in Nederland en Indië tot gevolg had, is in Nederland de belangstelling voor de Indische zaken snel en diep gedaald. De gewone Nederlander gelooft het nu verder wel.

Hij zegt: ge kunt me nog veel méér vertellen. Hij zegt: zoek het voorlopig zelf maar uit.

De gemiddelde Nederlander heeft zich enige tijd met Indië beziggehouden. Maar nu is hij voorshands weer overgegaan tot de orde van den dag. Nu staat hij weer rustig in zijn broodjes- winkel. Nu gaat hij weer rustig naar zijn bioscoop, waar onze onvolprezen voorlichtingsdiensten gezorgd hebben, dat hij de beschikbare films over Indië niet te zien krijgt. Nu kijkt hij voorzichtig of er iets over Indië in de krant staat en slaat het dan zorgvuldig over. Nu praat hij aan de huiselijke dis of ach- ter het glas bier in zijn café over vele zaken. Over de warme zomer en de mooie herfst. Maar pas op voor de winter. Over de duurte. Over het gebrek aan huizen; mijn dochter wil wel trouwen maar mijn zoon is ook al bij me ingetrokken. Over de kans op meer tabak. Over de verdwenen sigaren. Over de zwarte handel, de duurte, het textielgebrek, de lange rokken. Over een nieuwe roman. Over Fientje de la Mar in een nieuw stuk. Over Van Dalsum in een ander nieuw stuk. Over Sartre. Over Richard Strauss. Over de vele auto's. Over het gebrek aan auto's. En wéér over de duurte, en wéér over het huizen- gebrek, en wéér over de zwarte handel. En wéér over mevrouw Jansen — waar *die* het geld vandaan haalt — en wéér over Sartre en wéér over die Franse film van kom, hoe heet hij. Over Ajax en over de Volewijckèrs. En wéér over Ajax en wéér over de Volewijckers. Over dat alles praat het Neder- landse volk. Over alles. . . . *maar niet over Indië.*

Ergens in de diepte blijft natuurlijk wel een vaag gevoel van onrust en van onbehaaglijkheid. Een instinct blijft waar- schuwen voor een gevaar. Maar voorshands verdringt men die gevoelens. Voorshands *wil* men daar niet naar luisteren. Men heeft nu genoeg van de narigheid.

Er ontstaat, als een critieke situatie lang blijft voortduren, een bepaalde afweerhouding. Een groeiende onwil, om er zich in te verdiepen. Een sterke neiging om er aan te ontsnappen door er niet aan te denken. De drang naar afleiding en naar vermaak is sterker, naarmate de tijden slechter zijn. Dit

„escapisme" doet zich nu sterk inzake Indië gelden. Waarlijk niet onder de brede lāgen des volks alleen. Maar zelfs in de kringen, die zich bij Indië betrokken voelen.

Zelfs daar heeft men een wijle grondig genoeg van de narigheid.

De aandacht voor Indië kan niet constant gespannen blijven. Zij trilde van climax naar climax. Maar haar curve is nu tot een dieptepunt gedaald. Deze teruggang, die hier tot schijnbare onverschilligheid, elders tot gelatenheid werd, kan zeker van tijdelijken aard zijn. Maar zij doet zich toch op schadelijke wijze gelden. Zowel voor de regering als voor de oppositie. In een voldragen parlementair stelsel is de oppositie even onmisbaar als de regering zelve. Onvermijdelijk oorlogsgevolg moge in Nederland het herstel der democratie nog wezenlijk vertragen, toch moet men vertrouwen dat ook hier gezonde groei het van verwording wint.

Wat nu Indië betreft heeft het tijdelijk wegvallen der spanningen in de publieke belangstelling een tweevoudig gevolg. Voor de regering in zoverre, dat zij noch gestuwd, noch gedragen wordt door een gevormde overtuiging harer volgelingen, waarvan de verdeeldheid trouwens sinds lang voor allerhande anders onverklaarbare wisselingen en schommelingen de verklaring vormt. Voor de oppositie eveneens, daar zij wēl haar principiële standvastigheid behouden kan, maar thans de prikkels ontbeert welke anders tot het telkens opnieuw toetsen van het beleid en tot het uitlokken van parlementaire uitspraken zouden leiden.

De afwezigheid van overeenstemming zowel over de principes als over de doelstelling van het beleid in de partijen, die de regering vormen; dit tekort aan klare beslissingen uitlokkend formulerend vermogen van de parlementaire oppositie; dit wegzinken van de stuwende kracht ener bewogen publieke opinie — dit alles leidt tot een situatie, die als het ware uitlokt tot het voeren van een persoonlijk beleid. Dit wordt dan ook gevoerd. Er wordt een beleid gevoerd door een kleine kring van figuren in Nederland en in Indië. Er worden inzake Indië ver buiten het bereik der openbaarheid en zelfs buiten het bereik van parlementaire contrōle beslissingen genomen door een kleine gesloten kring. Een kring als die, welke ons ook in het verleden telkens opnieuw voor voldongen feiten heeft geplaatst. Een kring, die nu eens naar rechts, dan weer naar links beweegt; die zijn beleid nu eens door binnenlandse partijverhoudingen, dan eens door buitenlandse bemoeiingen moet laten beïnvloeden; die in Nederland door velerlei motieven bewogen en in Indië door één enkele figuur geleid wordt.

En daar buiten ligt Indië. Daar wonen en leven en werken de volken van Indië. Daar wachten de Indonesiërs, de Chinezen en de Nederlanders op beslissingen. Zij kunnen niet AL te lang meer wachten. Want zij daar weten, beter dan wij hier, dat alles wat in Indië alweer aan orde en veiligheid en recht bestaat slechts blijft bestaan door één kracht. En dat alle volken die zich, in de bevrijde gebieden van Java en Sumatra en in de ganse uitgestrektheid der Buitengewesten alweder langzaam-aan kunnen wijden aan de zware taak van wederopbouw, alleen leven dank zij diezelfde éne kracht. Dat is de kracht der aanwezigheid van onze soldaten. Neem haar weg, en Indië stort ineen. Neemt het vertrouwen weg, dat door de rustige, stabiliserende aanwezigheid van onze troepen — hoe gering in aantal ook zo men hun getal vergelijkt met de ontzaglijke omvang van hun arbeidsveld — wordt gewekt, dan volgt de chaos. Dan volgt de verwildering, die DAN door geen macht ter wereld meer te stuiten is. Er is in Indië een uitermate zware taak te verrichten. Er is een lange, lange weg te gaan. Maar men kan er niet al te lang meer over doen. Of het zal te laat zijn.

HET MUSEUM

TE BATAVIA

Wederinvoering van de vóór de oorlog zo gewaardeerde gamelanuitvoeringen; samenwerking met de Kunstkring voor het houden van tijdelijke tentoonstellingen; een meer aan de eisen des tijds aangepaste opstelling van de kostbare verzamelingen, voorzover het ruimtegebrek zulks toelaat, zijn enkele van de plannen, welke het Museum te Batavia binnenkort tot uitvoering hoopt te brengen, nu een tijdperk, waarin het enige malen van leiding verwisselde is afgesloten, zonder dat zulks overigens ingrijpende gevolgen heeft gehad.

Het merkwaardigste van het overzicht, dat de secretaris van de directie, dr. A. N. S. Thomassen à Thuessink van der Hoop, gaf over de jaren sedert de inval der Japanners, was dan ook niet gelegen in hetgeen er al zo veranderde en verloren ging dan wel in de omstandigheid, dat er vrijwel niets veranderde. De kostbare inventaris van de goudkamer, welke rijke schatten uit Bali en Lombok, uit Sumatra, uit Java en andere delen van Indonesië bevatte, was lang vóór de landing der Japanners op Java, tezamen met een keuzeverzameling uit de bronskamer, naar de oorlogskluis van de Javase bank te Bandoeng overgebracht. De Japanners haalden de schatten er slechts vandaan om ze over te brengen naar het museum aan het Koningsplein, waar ze in de vitrines werden geplaatst. Het Museum behoorde tot de enkele wetenschappelijke instellingen, zoals ook 's Lands plantentuin en het meteorologisch observatorium, aan welke, ingevolge opdracht van de regering uit Tokio, bijzondere bescherming moest worden verleend.

Zelfs konden de twee Nederlanders, die er toen nog werkzaam waren, gedurende de eerste tijd van de Japanse bezetting normaal blijven doorwerken. Zij werden echter later geïnterneerd.

Toen de Japanners na de capitulatie het museum overdroegen aan de republiek, was de gehele collectie nog intact. Slechts ontbraken een aantal boeken uit de 600.000 delen omvattende bibliotheek.

En toen bij de aanvang van de politonele actie het gebouw werd overgenomen door het Koninklijk Batavia's Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, dat in 1778 werd gesticht met als zinspreuk: „Ten nutte van het gemeen", aan wie het museum toebehoort, werd de gehele inventaris in behoorlijke staat aangetroffen en bleek zelfs het archief van het Genootschap, het oudste in Azië, ongeschonden bewaard. In het begin van dit jaar was reeds een nieuwe directie samengesteld, bestaande uit de heren P. A. prof. dr. Hoesein Djajadiningrat, voorz., die deze functie ook reeds vóór de oorlog bekleedde, prof. dr. G. F. Pijper, onder-voorzitter; dr. R. Smits, president-directeur van de Javase Bank, penningmeester; en de heren prof. dr. G. W. J. Drewes, E. W. van Orsy de Flines, ir. J. L. Moens, mr. H. J. Spit en J. F. van Diermen, leden. Het ligt in de bedoeling de directie uit te breiden met een aantal Indonesische leden. Het personeel is voor het grootste gedeelte aangebleven, doch is te gering in aantal om alle arbeid, welke verzet moet worden, ook doordat voor de Japanse invasie veel particuliere verzamelingen in bewaring werden gegeven, te verrichten.

De heer Van der Hoop deelde voorts nog mede, dat het Museum dit jaar nog hoopt de uitgave van het Tijdschrift te kunnen hervatten, terwijl voor het volgend jaar de wederuitgave van het Jaarboek op het programma staat.

Tenslotte verklaarde hij, dat de waarde van de verschillende verzamelingen, waarover het museum beschikt en waarvan de belangrijkste de archeologische, de ceramische en de ethnografische zijn, ruw geschat f 15.000.000 bedraagt, ongeacht de bibliotheek met haar 600.000 delen.

OPBOUW in INDIË

't Gaat goed in Ambarawa

Opbouw in Indië... Onder deze verzameltitel zullen wij voortaan trachten geregeld verslag te doen van het grote PRAKTISCHE werk dat, ondanks de verlamdende onzekerheid en ondanks de afschuwelijke politieke situatie, in Indië dag in dag uit verricht wordt.

Het wordt verricht door de kleine schare van enige tienduizenden hard ploeterende Nederlanders, maar ook door Indonesiërs en door Chinezen. Het wordt verricht door ambtenaren en door particulieren. Door het B.B. Door planters. Door de mannen, die voor de spoorwegen, voor het wegverkeer, voor de bruggen, voor de havens zorgen.

Het blijft mogelijk, dat al dit werk vergeefs zal zijn. Het blijft mogelijk, dat het fanatisme van een verblinde leiding der Republiek, dat onduidelijke buitenlandse inmenging, zo-mede kortzichtig Nederlands beleid alles verloren zal doen gaan.

Maar men werkt, zo lang het dag is.

Men werkt in Indië. Men KAN werken, zo-lang de Nederlandse soldaten zorgen voor een minimum aan orde, recht en veiligheid in grote delen des lands. Men ZAL werken, zo lang het mogelijk blijft.

Voor ditmaal laten wij een correspondent in Midden-Java aan het woord. Hij schrijft:

Ambarawa is de stad, die in de Javaanse legenden een grote rol speelt als de plaats, waar het keerpunt zal komen in de strijd tegen een niet nader genoemde overweldiger. Reeds tweemaal in de historie scheen de profetie in vervulling te zijn gegaan, eenmaal tegenover de Nederlanders en kort geleden nog tegenover de Engelsen. Overtuigd, dat ditmaal de voorspelling was vervuld richtte de Hizboellah na het vertrek der Gurka's een monument op in de stad, dat de nederlaag der vijanden aan de eeuwen moest verkondigen. Daarom was er ook het respectabele bedrag van 16.000 roepia's voor uitgetrokken. Het was een obelisk, die op zijn punt een stenen bal liet balanceren, de zijanten waren gesierd met opschriften op marmarplaten.

Het monument heeft de eeuwen niet kunnen trotseren, het heeft zelfs niet een simpele aanrijding kunnen trotseren. Tot grote verbazing van de bestuurder ging niet zijn wagen maar het monument in puin. Het was, zoals alles in de republiek, een façade voor een berg puin. De massieve hardstenen kolom bleek te bestaan uit een dunne cementplaat, die een hoop zand omsloot... En dat alles voor 16.000 roepia's!

In Ambarawa is niet alleen het monument opgeruimd. In enkele weken tijds zijn nog veel meer sporen van republikeinse façadebouw verdwenen en vervangen door degelijker werk. Er is in deze stad een ander monument gebouwd door de Amsterdammers van het garnizoen en dat is er een van rotsvast vertrouwen in de bescherming en de goede bedoeling van het Nederlandse gezag. Tegen dit monument is elke dreiging van buiten, ook de formele aanval van 7 Sept. te pletter gelopen. Ambarawa heeft het vertrouwen in het Nederlandse gezag herregen. Daarom is het aantal inwoners van 500 in de laatste week van Juli opgelopen tot ver over de 20.000 thans. Daarom hebben deze bewoners zich weer aan de dagelijkse arbeid begeben. In Ambarawa wordt gewerkt. Het grote Chinese kamp, dat sinds Dec. 1945 verlaten heeft gelegen, wordt langzamerhand weer door de oude bewoners betrokken. Zij maken hun erven schoon en openen hun zaken weer. De stad krijgt weer een normaal aanzien. De fabrieken, welke onder republikeins bewind blijkbaar niet konden werken, zullen binnenkort weer draaien en aan velen een goed inkomen verschaffen. De kledingtoestand is verbeterd door de textielverstrekkingen, de gezondheidstoe-

Opbouw in Indië: de Genietroepen verrichten prachtig werk met het herstel van talloze verwoeste bruggen. Bij Singosari in Malang is deze Baily-brug voltooid.

stand door de vele poliklinieken, welke overal door het Rode Kruis en de militairen worden ingericht. Zo is Ambarawa.

Niet meer de sombere, troosteloze puinhoop van de eerste dagen, waar aanhangers van de republiek door hun fluistercampagne schrik verspreidden en hele kampongs leegstroomden op het gerucht, dat Nederlandse troepen zouden komen om vrouwen te schenden en kinderen te braden. Geen schoten meer in de nacht, niet meer de dagelijkse brandstichting.

De orde wordt bewaard door de detachementen van de A. P. en de M. P., die door hun onophoudelijke patrouillegang extremistisch optreden moeilijk maken. Straks zullen ook burgers van Ambarawa zelve aan de beveiling van hun stad kunnen medewerken; er is een afdeling Algemene Politie in opleiding, die uit de burgerij is gerecrueteerd. Op deze wijze wordt de Nederlands-Indonesische samenwerking in de praktijk gedemonstreerd. Het corps telt thans reeds 46 man onder enkele oud-gedienden, die als instructeur optreden. Het aantal manschappen wordt nog uitgebreid en zij zullen met hun gezinnen in de oude politiekazerne worden gelegerd.

Ook het onderwijs is weer met kracht ter hand genomen. De katholieke scholen van de Indonesische zusters hadden in het laatst van Augustus, toen de situatie zo was, dat de ouders hun kinderen weer van huis durfden laten gaan, het onderwijs op de normale wijze hervat.

Het weer in gebruik nemen van de school geschiedde met enige plechtigheid, waarvoor zich de notabelen van het stadje voor een der gebouwen hadden verzameld: de plaatselijk commandant, maj. Scheers, de wedana, de ass.-wedana, enkele loerah's en nog een groot aantal militaire belangstellenden. Het Rode Kruis was niet alleen uit belangstelling aanwezig, maar had tevens gezorgd voor versnaperingen voor de kinderen en nieuwe kleding, die na de officiële toespraken werd uitgereikt.

De wedana verwelkomde de gasten in het Nederlands en sprak zijn voldoening uit over het hervatten van het onderwijs. Hij wist uit ervaring tot welke bandeloosheid de vrijheid der kinderen aanleiding had gegeven.

Een van de leervakken zal Nederlands zijn als uiting van het wederzijds verlangen om elkaar „beter te verstaan". Hierna werd deze toespraak door de ass.-wedana in het Maleis herhaalt. Dan treedt de penghoeloe naar voren, die het Wilhelmus zingt en een gebed voor de Koningin uitsprekt en als dan nog de P.M.C. zijn woord gesproken heeft, waarin hij tot uitdrukking brengt dat hij voor alles wat de kinderen betreft niet een militaire maar een vaderlijke belangstelling heeft, is het grote ogenblik gekomen voor de limonade, de koekjes en de pakeans. Iedereen heeft plezier en lacht... ook al die voornamen grote mensen.

Het gaat goed in Ambarawa. Op deze plaats, waar door Nederlandse vrouwen en kinderen zoveel is geleden, wreken de Nederlanders zich door al hun krachten te geven voor de wederopbouw. En wanneer straks de slachtoffers van het Indonesisch schrikbewind, die nu nog in een vergeten hoek van het kampement begraven liggen, naar een waardiger rustplaats zullen worden vervoerd, zal hun stoffelijk overschot worden gedragen door een stad, die in niets meer herinnert aan de grauwe, sombere tijden van einde 1945.

HET VERRE OOSTEN

India : een teken.

De berichtgeving over India is zeer sober. Opmerkelijk, maar ook begrijpelijk sober. Het spreekt vanzelf, dat vele Aziatische kringen het nauwelijks tactvol vinden, wanneer men van de Indische débâcle zelfs maar de nuchtere cijfers noemt: enige honderdduizenden doden in een paar maanden. Het spreekt eveneens vanzelf, dat progressieve Westerse kringen, die in hun geloof in Azië's vrijheidsdrang elk prijsgeven van Westerse posities jubelend begroeten, ietwat verlegen zijn met deze Indische realiteit. En het is tenslotte ook duidelijk, dat met name de Britse Labour-regering er geen behoefte aan heeft, in de publiciteit al te nadrukkelijk geconfronteerd te worden met de resultaten van haar Indisch beleid.

Het heeft zelfs in Nederland — waar overigens ook weinig aanleiding bestaat tot overmatig respect voor de beraadslagingen der Verenigde Naties — weinig de aandacht getrokken, dat ook voor dit internationale forum de bittere broederstrijd in India gestreden werd. Hier volgen enige recente citaten.

In een commissievergadering van de Verenigde Naties heeft de vertegenwoordiger van Pakistan, Abdussattar Firadz, de regering van Hindoestan ervan beschuldigd „genocide” oogluikend toe te staan. „Genocide” is het woord voor de nog niet nauwkeurig omschreven massamoord op een groep mensen, voor de definitie waarvan thans een speciale commissie van de V.N. bijeen is. De commissie zal een internationale conventie over dit onderwerp opstellen. Firadz zei dat in Hindoestan honderdduizenden mensen worden vermoord met de oogluikende toestemming van militairen en politie om geen andere reden dan dat de ongelukkige slachtoffers behoorden tot een verschillend geloof. De Hindoestanische juridische deskundige, Shavax Lal, antwoordde onmiddellijk, dat deze beschuldiging zonder enige grond was. „Wij doen alles om een einde te maken aan de ongelukkige gebeurtenissen”.

Voorzitter Al Khoury vroeg het voorval te vergeten en vroeg de gedelegeerden bij hun volkeren erop aan te dringen, dat de betreurenswaardige voorvallen zouden ophouden.

De afgevaardigde van de Philippijnen in de juridische commissie van de V.N. heeft een stormachtig debat ontketend tussen de afgevaardigden van Hindoestan en Pakistan, toen hij voorstelde een internationaal tribunaal in het leven te roepen, dat gevolmachtigd zou zijn in te grijpen in bloedige rassenconflicten. De Pakistanse vertegenwoordiger, A. S. Paerzada, beschuldigde Hindoestan verantwoordelijk te zijn voor massamoorden en godsdienstige vervolgingen in de eerste maand van de onafhankelijkheid van deze gebieden. De afgevaardigde van de Philippijnen, Emille Abollo, wees op de noodzaak van een internationaal lichaam om dergelijke gevallen te behandelen. Hij betoogde, dat echter eerst in het bijzonder moet worden vastgesteld, in hoeverre een dergelijke instelling met strafbevoegdheden zou kunnen worden bekleed. De Pakistanse afgevaardigde beschuldigde India heftig een voorbeeld te zijn van misdadige rassenmoorden”.

M. C. Setalvad, de vertegenwoordiger van India, wees deze beschuldiging van de hand. Hij verklaarde, dat de beweringen van de Pakistanse vertegenwoordiger „onwaar waren”. „Mijn land heeft stappen genomen teneinde de rust in de grensgebieden te herstellen, die verstoord is door het feit, dat honderd-

Vluchtelingen uit de Poendsjaab

duizenden vluchtelingen, die van hun woonsteden in Pakistan zijn verdreven, de grens overtrekken”.

De minister-president van Hindoestan, Pandit Nehru, sprak in een rede te New Delhi „van een golf van facisme over India”, welke, naar hij zeide, „het directe gevolg was van de haat tegen niet-Mohammedanen, welke sedert jaren door de Mohammedaanse Liga onder haar volgelingen wordt gepredikt”. Nehru zeide op een bijeenkomst van arbeiders en studenten in oud-Delhi, dat de ideeën, welke de Mohammedaanse Liga van de Nazis heeft geleend, ook onder de Hindoes populariteit verkrijgen. De eis voor de vestiging van een Hindoe-staat was daarvan een duidelijke manifestatie. Indien de Mohammedanen zouden blijken landverraders te zijn, zou Hindoestan zeker het recht hebben hen te straffen, maar het ware niet mogelijk hen te dwingen naar enig ander land te emigreren, aldus Pandit Nehru.

Zietdaar het beeld van India, nadat de Engelsen het aan zichzelf hebben overgelaten. Dit beeld:

in India, het Hindoese deel van het voormalige Brits-Indië, worden de daar achtergebleven Mohammedaanse minderheden genadeloos vervolgd, zo-zeer, dat zij een ware volksverhuizing zijn begonnen naar het Mohammedaanse Pakistan;

in Pakistan, het Mohammedaanse deel van het vroegere Brits-Indië, worden de Hindoe-minderheden zo heftig onderdrukt, dat zij in eindeloze mensenstromen vluchten naar het Hindoese India;

in de grensgebieden, met name in de Poendsjaab, stooten deze Mohammedaanse en Hindoese massa's op elkaar en ontstonden botsingen, zo bloedig, dat honderdduizenden mensen het leven verloren.

Men kan dit beeld niet scherp genoeg fixeren. De wereld moet dit zien, allereerst omdat een menselijk drama van zo verschrikkelijke afmetingen, een drama waarin broedervolken elkander naar het leven staan, een drama van rassenhaat en geloofsvooroordeel, van moord en roof en doodslag en ontvoering, van honger, ziekte en dood, ons menselijk mededogen wekt. Eveneens moet men dit zien, omdat deze tragedie van het „van Britse heerschappij verlorene” India een zeer algemene strekking heeft: overal, waar men niet tijdig nieuwe vormen van samenwerking tussen Oost en West vindt, overal waar het Westen door welke redenen dan ook de kracht niet opbrengt om zijn taak in die samenwerking te volbrengen, draagt deze onmacht bittere vruchten.

In Amerika, waar de publieke opinie sinds decennia zich zo vlot omtrent het Oosten liet misleiden, is men opgeschrokken. Deze Amerikaanse openbare mening die, al jaren vóór de oorlog wijd open stond voor dwaalbegrippen omtrent de verhoudingen in Azië, krijgt nu de realiteit te zien. En zij ziet die ook. Het bekende weekblad „Time” heeft een oplage van vijf miljoen per week. Die miljoenen lezers van „Time” hebben óók die verkeerde voorlichting omtrent velerlei Aziatische gebeurtenissen gekregen. Zij kregen die bijvoorbeeld over ons eigen Indonesië... Maar „Time” is wat India betreft wakker geworden door de realiteit. Het gaf dit beeld:

„In weinig meer dan één maand van onafhankelijkheid, zijn India en Pakistan 300 jaar teruggeleden. In beide landen duren opstand, plundering, doodslag en verkrachting voort. Ongetelde duizenden zijn gedood; 5 miljoen mensen zijn van huis en hof verdreven en zwervers geworden. Pakistan heeft om hulp geroepen. Tot het Brits Gemenebest richtte het een vraag om hulp om een eind aan het geweld te maken. Tot de Verenigde Naties richtte Pakistan het verzoek, waarnemers te zenden. Dit verzoek van Pakistan deed India krijsen van verontwaardiging. Acharya Kripalani, president van de Congresspartij, riep uit: „de geneeswijze voor het kwaad ligt in Pakistan zelf”. Door zichzelf tot Islamstaat uit te roepen, zei hij, heeft Pakistan de Mohammedanen tegen de Sikhs en de Hindoes opgehitst en daardoor vergeldingsdaden tegen de Mohammedanen in India uitgelokt. Wij moeten het burgerschap op een territoriale basis brengen en de twee-natie-theorie vergeten, die de viciëuse cirkel begon. Het gif van de rassenhaat werd giftiger door het weder-opleven van oude misbruiken. Tienduizenden vrouwen zijn ontvoerd. Uit een trein in Amritsar werden 150 jonge meisjes ontvoerd. In de staat Bikaner zeggen de Sikhs, die uit Pakistan vluchten, dat zij 40 % van hun vrouwen verloren. Zo massaal werd de vrouwenontvoering, dat Pakistan's premier Liaquat Ali Khan en India's Jawaharlal Nehru erover confererden. Een nieuwe bedreiging van de vrede ontstond in Westelijk India. De Nawab Saheb van Joenagadh, een Mohammedaanse vorst wiens volk overwegend Hindoes is, besloot zich bij Pakistan aan te sluiten. Een van zijn onderhoofden, de heerser van Babariawad, vroeg om aansluiting bij India. De Nawab heeft er troepen heengestuurd. Op een massabetoging te Bombay werd een „revolutionaire regering” gevormd, die de Nawab de oorlog verklaarde. Premier van die regering: Samaldas Laxmidas Gandhi, een neef van Mohandas K. Gandhi”.

Dit is het beeld. Aan de bonte, kleurige samenleving van India, waar vierhonderd miljoen mensen van velerlei ras en geloof en afkomst samen wonen, waar vele godsdiensten beleden en vele talen gesproken worden, waar de afschuwelijkste armoede naast de overdadigste rijkdom bestaat, waar modern en Westers ontwikkeld leven naast dragers van oude beschavingen en tussen miljoenen analfabeten — aan dat India is de stabiliserende kracht ontvallen.

Aan de half-verhongerde bevolking van Madoera wordt voedsel uitgereikt.

STRIJD van het rode kruis in bevrijde gebieden

Er is iets wonderbaarlijks in de wijze waarop het Nederlandse Rode Kruis afd. Indonesië zijn taak in de bevrijde gebieden vervult. Wellicht is het juist dit wonderbaarlijke, dat het ons zo moeilijk maakt om de juiste waardering voor de talloze buitengewone prestaties van deze organisatie onder woorden te brengen. Wij zijn er niet mee klaar te spreken over onvermoeide arbeid en opoffering, heldhaftige strijd tegen ziekte en verderf. Die woorden zijn in dit verband al zo dikwijls gebruikt, dat zij volkomen zonder enige betekenis zijn. Wat het Rode Kruis doet, is inderdaad ongelooflijk, wonderbaarlijk. Het gebeurt evenwel alles zo vanzelf sprekend en zo rustig, dat het buitengewone er van aan ons voorbijgaat.

Een zuster, die ergens in de woestenij in een half verwoeste villa of in een gewoon burgerhuis, waar de kakkerlakken en wandluizen elkaar bij gebrek aan „levensruimte“ te lijf gaan, in alle gemoedsrust haar potjes en pillendoosjes rangschikt, maakt in geen enkel opzicht de indruk van een „heldin“. En het lukt ons niet ons te verplaatsen in het enthousiasme van een jongen dokter, die ons vol trots een zindelijke baleh-baleh laat zien, die hij als observatietafel gebruikt, ons vertelt, dat die nieuwe schurftzalf toch zo verduveld goed werkt, na zijn patiënten gezien en geroken te hebben. En als wij des avonds onze portie ijs met een gebaar van walging van ons afschuiven omdat wij plotseling moeten denken aan die eigrote puist die net zo leeg gelepeld werd, dan is het ons ten enenmale onmogelijk om deze man als een „held“ te zien.

Wonderbaarlijk

En toch verdient die zuster, met haar potjes en pillendoosjes een standbeeld; en toch is die jonge dokter een van de meest waardevolle mannen, die op het ogenblik in het binnenland rondzwerven. Want het wonderbaarlijke karakter, dat het werk van het Rode Kruis heeft, is een gevolg van het wonderbaarlijke van deze mensen. Eén voor één, van de jongste hulpverpleegster tot de hoofdzuster, van de jongste chauffeur tot de oudste dokter zijn zij ingesteld op de belangen van anderen. Wij kijken tegenwoordig al even verwonderd op als wij iemand

ontmoeten, die zorg voor en om anderen heeft; als wij evenwel in aanraking komen met een organisatie die louter uit altruïsten bestaat; dan raken wij werkelijk van ons apropos. Overdreven? In gene dele, we geven echter onmiddellijk toe, dat het een zeldzaam feit is, helaas.

De belangrijkheid van het Rode Kruiswerk is ook wat de praktische resultaten er van betreft moeilijk naar waarde te schatten. De afdelingen zijn met de eerste groepen overheidsambtenaren onmiddellijk achter het leger aan van uit de centra het binnenland ingetrokken. Overal waar dat enigszins mogelijk was, hebben de afdelingen zich gevestigd en binnen zeer korte tijd werden de klinieken geopend. Temidden van de door het wapengeweld verontruste bevolking begonnen de zusters met voortvarendheid aan hun taak. Hoe de toestand was behoeven wij niet nogmaals te beschrijven. In grote gebieden was de bevolking gedurende jaren van iedere medische verzorging gespeend gebleven. Infectiehaarden konden zich ongehinderd uitbreiden, besmettelijke ziekten vonden geen enkele tegenstand, de door ondervoeding verzwakte bevolking had geen weerstand meer. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat zijn de Rode Kruismensen in de weer geweest, vechtende tegen vijandschap, schuwheid, ziekte en ellende. Honderden op verschillende posten zelfs meer dan duizend patiënten werden per dag geholpen. Dikwijls zonder voldoende middelen in vertrekken voor welke het predicaat „primitief“ nog vleidend is. En steeds zonder voldoende personeel, zodat iedereen een dubbele dagtaak moest verrichten. Wij hebben deze mensen bij hun werk gadeslagen en ons steeds opnieuw verwonderd over hun zakelijke toewijding en hun uithoudingsvermogen. Wij hebben gezien, dat zij honderden, duizenden zieken en gewonden verzorgen. Wij hebben gezien, dat het Rode Kruis een volk, dat verzwakt en verpauperd dreigde onder te gaan in een chaos van ellende, opbeurde, verzorgde en aan het leven terug gaf. Wij erkennen zonder schroom, dat wij de juiste „warderende“ woorden voor deze Kruisridders niet kunnen vinden.

Merkwaardig man

In Soekaboemi hebben wij een merkwaardig man ontmoet. Een goede vijftiger in shabby khakidress, een patriarchaal voorkomen, scherpe ogen onder borstelige wenkbrauwen, die onmiddellijk de eerste oppervlakkige indruk van „een goede lobbes“ wegnemen. De heer Wicherts, voorzitter van het Rode Kruis in Indonesië te Buitenzorg.

Wie een indruk wil opdoen van de organisatorische opbouw in de bevrijde gebieden doet er goed aan een bezoek te brengen aan Soekaboemi. Het hart van de stad is weggevaagd, het leven beweegt zich om de puinhopen, er is een drukte van militaire en civiele auto's, welke typisch is voor een frontstad. Er wordt hier alleen intens gewerkt, het gezapige leven van de dag ontbreekt er volkomen. Er wordt geconfereerd, snel beslist en hard gewerkt. En overal waar geconfereerd, besloten en hard gewerkt wordt, ontmoet men de heer Wicherts. Elk onderdeel van de opbouw bezit een element, dat zijn bemoeienis vraagt en steeds ontvangt hij elke nieuwe taak met geestdrift en beëindigt haar met soms koppige volharding. Het werk van het Rode Kruis loopt daar zonder enige stoornis, schijnbaar zonder moeite. En toch zijn de obstakels welke overwonnen moeten worden, bergen hoog. De heer Wicherts kent evenwel slechts één doel en bij het nastreven daarvan wordt elk obstakel een hindernis zonder meer. En hindernissen neem je of, als dat mogelijk is, ga je er omheen. Van Soekaboemi uit worden duizenden mensen verpleegd, gevoed en gekleed. De wagens van het Rode Kruis zijn steeds onderweg, het personeel kent geen rust voordat zijn taak volbracht is.

De heer Wicherts is niet alleen voorzitter van een plaatselijke afdeling van het Rode Kruis, hij is eveneens door het departement van Sociale Zaken aangesteld om in het rayon Soekaboemi alles te doen wat in verband met de sociale toestand aldaar wenselijk is. Uiteraard sluit sociaal werk onmiddellijk aan bij het werk van het Rode Kruis, in vele gevallen loopt het in elkaar over zonder een duidelijke afcheiding. En, zoals de heer Wicherts ons vertelde, hij weet meestal zelf niet of hij voor Sociale Zaken werkt of voor het Rode Kruis. Het doet er eigenlijk ook weinig toe, belangrijk is, dat de resultaten van deze combinatie „in one hand“ buitengewoon zijn. De heer Wicherts is in staat na te gaan in hoeverre de ziektegevallen, welke de afdeling te behandelen krijgt, in verband staan met de sociale omstandigheden onder welke de patiënt leeft, terwijl het hem eveneens mogelijk is een gezin bij ziekte in materieel opzicht te steunen.

Pupillen der Republiek

Bij zijn aankomst in Soekaboemi vond de heer Wicherts ergens in een omraasterde ruimte een aantal kinderen, dat door de republiek „verzorgd“ was. Het waren armzalige hoop-

jes ellende, vel over been, overdekt met zweren en uitslag. Waarschijnlijk zijn de ouders om de een of andere reden geëvacueerd. Toen wij in Soekaboemi aankwamen, waren de kinderen twee weken onder de hoede van het Rode Kruis. Ze waren nog mager en vrij ontoonbaar door de lagen zalf op hun gezichtjes, maar aan de ogen was te zien, dat de wil om te leven teruggekeerd was. Zonder daar veel over te zeggen staat de heer Wicherts bij zijn pupillen, zijn gedachten zijn alweer met de toekomst bezig, met de toekomst van deze verschoppelingen. De Landbouwschool heeft hij hersteld en ingericht voor de opnemings van mensen zonder huis en verpleging, te Buitenzorg heeft hij een bedelaarskolonie opgezet, die als een voorbeeld voor dergelijke inrichtingen kan gelden, doch hij is nimmer tevreden. Zonder één ogenblik om zijn eigen belangen te denken, werkt deze man de gehele dag en een groot gedeelte van de nacht voor de geringsten onder de geringen, voor hen, voor wie geen levensvreugde meer bestaat. En het merkwaardige van deze man is, dat hij zichzelf nimmer bewust is, dat hij zich opoffert en daarbij een volkomen „gewoon” mens blijft. Hetgeen typerend is voor het Rode Kruiswerk in de ruimste zin.

VERENIGINGSNIEUWS

Koninklijke Onderscheiding.

De heer H. Rosier diende in Nederlands-Indië van 1907—1929, eerst bij het Europese en daarna bij het Inlandse onderwijs. Nadat hij in 1929 met pensioen naar Holland was gegaan, was hij nog één jaar werkzaam bij het Gooiland Instituut te Bussum. Daarna werd hij met ingang van 15 October 1930 aangesteld tot gedelegeerde van de Studie-commissie. Op 1 Mei 1940 werd hij benoemd tot 1e gedelegeerde. In de moeilijke bezettingjaren wist hij op energieke wijze voor de belangen van de aan de Studie-commissie toevertrouwde pupillen op te komen, hetgeen in verband met ondergedoken en gevangengenomen pupillen dikwijls niet zonder persoonlijk risico was. In dit verband moge er nog op gewezen worden, dat ten aanzien van de indertijd door de bezetter geëiste loyaliteitsverklaring van de studenten, de heer Rosier een afwijzend standpunt innam en de studenten, die aan zijn zorgen waren toevertrouwd, steeds ontraden heeft deze verklaring te ondertekenen. Op 15 October 1946 legde de heer Rosier, na 16 jaar als zodanig werkzaam te zijn geweest, zijn werk als gedelegeerde neer. Voor de vele en gewichtige door hem bewezen diensten heeft het H. M. de Koningin behaagd hem te benoemen tot Officier in de orde van Oranje Nassau.

Naar Indië.

Tot ons leedwezen hebben wij in de laatste tijden moeten constateren, dat enige leden van onze vereniging voor het lidmaatschap bedankt hebben, als reden opgevend: het vertrek naar Indië. In verband hiermede menen wij met nadruk onder de aandacht te moeten brengen, dat een objectieve voorlichting van het publiek over Indische toestanden en verhoudingen juist in Indië ontbreekt, terwijl wij daarentegen in ons orgaan naar de grootst mogelijke objectiviteit streven. Daardoor wordt bereikt, dat onze lezers een onbevangen oordeel over de Indische aangelegenheden hebben en minder vatbaar zijn voor bepaalde funeste invloeden van plaatselijke factoren. Door lid van onze vereniging te blijven, ook bij vertrek naar Indië, wordt niet alleen de band tussen Indië en het Moederland versterkt, maar ook de mogelijkheid geopend door de toename van het aantal leden, in de verschillende gebiedsdelen van de Oost, afdelingen van onze vereniging op te richten. Daarom doen wij een dringend beroep op de leden, die naar Indië gaan, om lid van onze vereniging te blijven, er op wijzende, dat in alle plaatsen van de Archipel het orgaan hen bereikt.

AFDELING APeldoORN.

Lezing op 27 November. Op 27 November houdt de heer K. van der Veer, conservator van het Indisch Instituut te Amsterdam, een lezing over Java. Met lichtbeelden. In de Poort van Kleef, Marktplein 11. Begin acht uur.

AFDELING BUSSUM.

Boottocht. Op 21 September hebben wij voor de leden, hun gezinnen en introducés van de afdeling Bussum een boottocht georganiseerd van Amsterdam over het IJ, door de Zeeburger-sluisen over het verbrede Merwedekanaal tot Weesp, over de Vecht naar Loenen en terug in Amsterdam weer een rondvaart over het IJ. De boottocht was zeer geslaagd; de boot was inge-

huurd van de reederij Zwaag, De Ruyterkade, Amsterdam, zodat de 261 deelnemers geheel onder elkaar waren. Onderweg gaven zich enkele nieuwe leden op. Op 22 October gingen leden der afdeling naar het Indisch Instituut, waar de heer F. Wagner sprak over inheemse volkskunst en waar Indra Kamadjojo danste.

AFDELING DEVENTER.

Heroprichting. Op Dinsdag 4 November, om 8 uur, in de Geheerzaal van de Middelbare School voor Tropische Landbouw, Brinkgreverweg, wordt de vergadering voor de heroprichting van de afdeling gehouden. Agenda: inleiding, bestuursverkiezing, rondvraag, sluiting. Daarna de Indische speelfilm Pareh, het lied van de rijst. Op Maandag 10 November, om 8 uur in de Geheerzaal van de M.S.T.L.: voordracht van dr. D. C. Geijskes, entomoloog te Paramaribo, over de landbouw in Suriname.

AFDELING 'T GOOI.

Kerstpakketten. Op 22 October werd een herfsttocht gehouden, waarover in een volgend nummer meer. Het afdelingsbericht van 't Gooi zegt verder: „Nu nog iets anders. Hebben alle leden al gedacht aan onze jongens in Indië? Zorgt voor een Kerstmisverrassing aan hen, die door het vervullen van hun plicht het a.s. Kerstfeest niet in de familiekring kunnen vieren. Helpt „Niwin” in zijn Kerstpakketten-actie. Neemt één of meer Niwinpakketten à f 5,— voor Uw rekening. Het kan ook zo, dat twee of meer personen zorgen voor het bedrag van één pakket”.

AFDELING MAASTRICHT.

Het winterseizoen begonnen. De afdeling Maastricht opende haar reeks van lezingen enz. gedurende het winterseizoen op 17 October met een voordracht van ds. Sillevius Smit over het onderwerp: „Met de Mariniers en de Marine in actie in Juli en Augustus”.

AFDELING UTRECHT.

Op Vrijdag 14 November a.s. zal de bekende schrijfster en wereldreizigster Mary Pos voor onze afdeling een lezing met lichtbeelden houden over Suriname en Curaçao, getiteld „Zwerftocht door West-Indië”. Aanvang 8 uur in 't Bothanisch Laboratorium, Lange Nieuwstraat 106, Utrecht. De exentrische ligging van deze zaal behoeft thans voor niemand meer een bezwaar te zijn, nu buslijn 8 er langs rijdt.

De volgende maandelijks thee-bijeenkomst van 4 tot 6 uur in Esplanade heeft plaats op Donderdag 6 November a.s. (iedere eerste Donderdag van de maand).

De gratis uitlening in onze bibliotheek geschiedt iedere Donderdagmiddag van 2 tot 4 uur, Maliesingel 34.

De met onze medewerking gehouden tentoonstelling „Indië onder Japanse Bezetting” is een groot succes geworden; ook direct voor onze afdeling, omdat zich aldaar een groot aantal nieuwe leden heeft opgegeven. Hoewel wij dit ook reeds schriftelijk deden, roepen wij hen van deze plaats nogmaals een hartelijk welkom toe, met de hoop, dat zij trouwe en enthousiaste leden mogen worden.

de veiligheidsraad in de indische kwestie

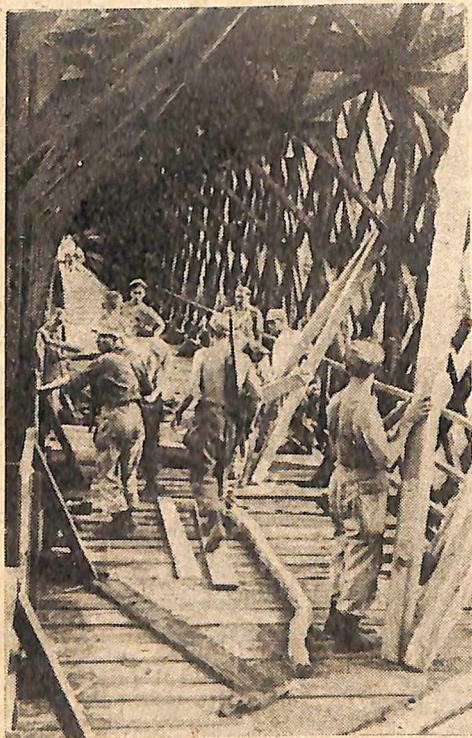
*Zijn loos gepraat,
Dat niemand baat,
Verspreidt het zaad
Van eeuwig kwaad.*

*Alleen „de Daad”
Verdelgt dit zaad.*

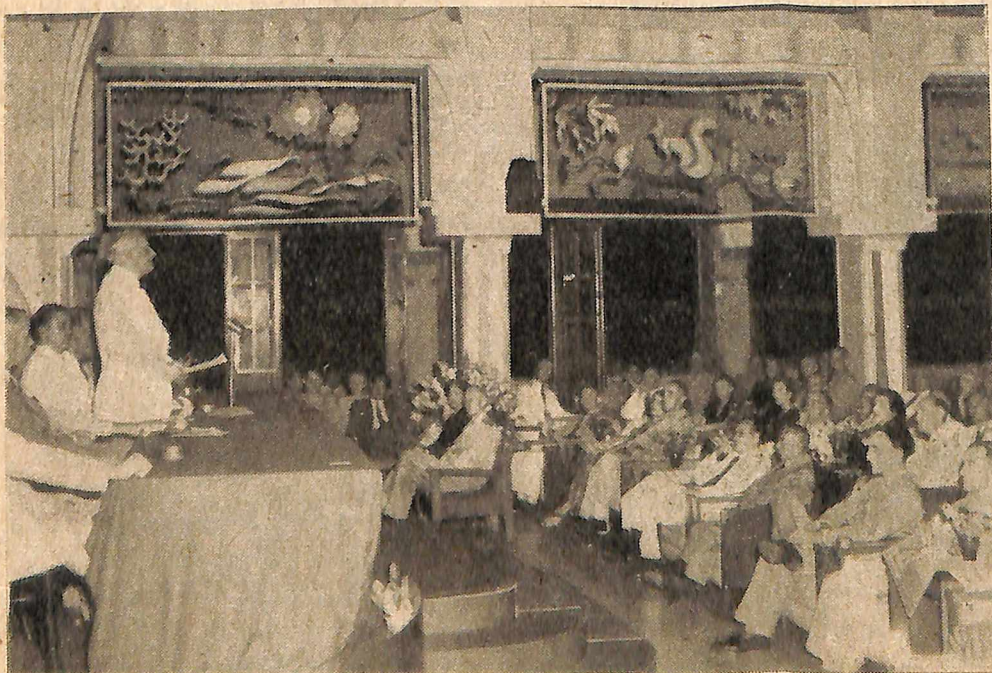
*Als straks de Raad
Ten einde raad
Zich raden laat
Is 't licht te laat!*

INDISCH ALLERLEI

Opbouw in Indië: de Genie, alomtegenwoordig en alom hard werkend, herstelt de grote brug te Manondjaja, ten Oosten van Tasikmalaja.

Dr Ir P. Honig spreekt als voorzitter van de Groep Indië van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan dezer instelling in het Hotel des Indes te Batavia.

Duurtetoeslag blijft.

Naar aanleiding van hetgeen op een vergadering was besproken, n.l. dat de V.V.O. de intrekking van de duurtetoeslag niet aanvaardbaar acht, deelt het Departement van Sociale Zaken mede, dat er geen sprake is van intrekking der duurtetoeslag voor ambtenaren. Wel overweegt men het oog op de prijsverschillen tussen de diverse gebieden regionale duurtetoeslagen te gaan toepassen. Dit geldt speciaal voor de nieuwbezette gebieden.

De Gedeh.

In verband met de verhoogde werking van de Gedeh bracht de leider van het Vulkanologisch Onderzoek in Ned.-Indië, de heer W. A. Petroeshevsky, een persoonlijk bezoek aan deze vulkaan, gelegen ten Noorden van Soekaboemi. Wij vernamen dat het onderzoek de volgende resultaten heeft opgeleverd.

De eruptiehaard schijnt te zijn ontstaan in de Kawah Lanang, de Oostelijk van de Kawah Ratoe — de grootste krater van de Gedeh — gelegen kleinere krater. In deze Kawah Lanang is n.l. een nieuw kratergat ontstaan met een doorsnede van ongeveer 20 à 25 meter bij een diepte

van 10 à 12 meter, waarin gasontwikkeling plaats heeft.

De plaatselijke vegetatie was met as bedekt en tot op een afstand van 500 m. werden uitgeworpen stenen, van verschillende grootte, aangetroffen. Rekening houdende met de geschiedenis van de Gedeh-vulkaan kan met 70 procent zekerheid worden aangenomen, dat de werking nu verder rustiger zal worden, doch eerst over een paar weken, na herhaald onderzoek zal de juistheid van deze veronderstelling kunnen worden bevestigd. Door de Vulkanologische Dienst is dan ook op de Gedeh een observatiepost opgericht. In ieder geval, aldus de heer Petroeshevsky, bestaat momenteel geen direct gevaar voor de omgeving.

Overneming van personeel.

Het departement van Sociale Zaken te Batavia heeft een rondschriften gericht, waaraan het volgende is ontleend.

In het rondschriften van het Hoofd Algemene Personele Zaken van 25 September 1946, handelende over de overneming van personeel van andere diensten werd reeds gewezen op de noodzaak om volgens goed ambtelijk gebruik in eerste instantie met de werkgever van betrokkenen in overleg te treden omtrent de mogelijkheid van overgang.

Als nadere uitwerking van deze gedragslijn acht de Regering het gewenst, uitdrukkelijk te bepalen, dat overneming van personeel slechts mogelijk is na toestemming van de betrokken departement- of dienstleiding, waaronder betrokkene ressorteert en dat — indien rangbevordering dan wel een hogere bezoldiging in uitzicht wordt gesteld — slechts dan medewerking moet worden gegeven, wanneer zodanige bevordering of bezoldigingsvoortgang, ook in verband met de dienstprestaties van belanghebbende, redelijk worden geacht.

Door de Regering is aan bovenvermeld H.A.P.Z. de bevoegdheid toegekend in die gevallen, waarin met vorenstaande gedragslijn geen of onvoldoende rekening is gehouden, de betrokken gezaghebbenden op te dragen, de overbenoeming ongedaan te maken.

Is hiervoor slechts sprake geweest van inter-ambtelijke overgang van personeel, eenzelfde verschijnsel doet zich voor tussen het particuliere bedrijfsleven enerzijds en de overheid anderzijds.

In die gevallen, waar enige overheidsinstelling zich van de diensten van een in het particuliere bedrijfsleven werkzame kracht wenst te verzekeren, is de toestemming van de particuliere werkgever noodzakelijk, terwijl uiteraard de aan te bieden positie en salariëring aan

de goedkeuring van het H.A.P.Z. zijn onderworpen.

In het omgekeerde geval heeft de Indische Ondernemersbond zijn medewerking toegezegd om ongewenste praktijken tegen te gaan. In een circulaire aan zijn leden, gedateerd 11 Juni 1947 No. 571/L 14 heeft genoemde Bond als gedragslijn voorgeschreven dat: „noch uit Overheidsdiensten, noch uit het bedrijfsleven krachten mogen worden aangetrokken, zonder uitdrukkelijke toestemming van de laatste werkgever. Beoelde werkgever behoort in het algemeen zijn toestemming te verlenen, tenzij zich gevallen voordoen, waarin de nieuwe werkgever voorwaarden biedt, duidelijk liggende boven het niveau,

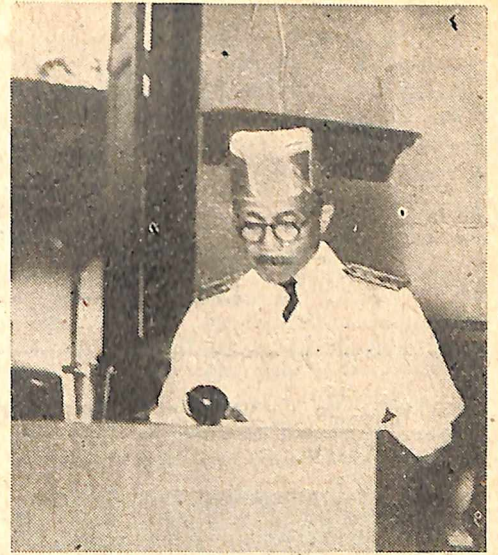
waarop soortgelijke arbeid in het algemeen pleegt te worden gehonoreerd.

Toestemming dient steeds te worden verleend, indien het werknemers betreft, die bij hun oorspronkelijke werkgevers wensen terug te keren, na in de na-oorlogse periode tijdelijk bij een Overheidsdienst of een andere werkgever te zijn werkzaam geweest.

Onderscheiding

Bij Koninklijk Besluit is benoemd tot Ridder 4de Klasse der Militaire Willemsorde: de kapitein der Infanterie van het Kon. Ned. Ind. Leger J. C. A. Faber.

Kapitein J. C. A. Faber heeft zich als commandant van de 1ste Europese compagnie van het Vde Bataljon Infanterie

Bij de installatie van de Oost Borneo Raad te Samarinda hield de vertegenwoordiger van de sultan van Boeloengan een redevoering.

Aanplakbiljet van de Republiek: Revolutiel Mijn tanden knarsen, terwijl ik U oproep tot Revolutiel Ik ben wild, ik ben woedend, ik kom in opstand! Met mijn zwaard hak ik fijn. En zo voort...

in de strijd onderscheiden door uitstekende daden van moed, beleid en trouw in de gevechten van 2 tot 6 Maart 1942 ten Noorden van Bandoeng, in het bijzonder door in de morgen van 6 Maart 1946 drie kort op elkaar volgende aanvallen van sterke Japanse eenheden, die over de Tjiater stelling waren doorgedrongen, af te slaan.

Hij wist daarbij onvermoeid zijn troep aan te sporen om tot het uiterste te blijven standhouden. Met zijn compagnie bood hij hardnekkige tegenstand toen zijn linkervleugelsectie door het terugwijken van nevenonderdelen werd omtrokken door de vijand en daardoor werd afgesneden en tot overgave gedwongen, terwijl zijn rechtervleugel, waar eveneens de nevenafdelingen waren teruggetrokken, in flank en rug werd beschoten.

Zelfs toen hij, aan alle zijden ingesloten zijnde, en wegens gebrek aan daartoe geschikte afweermiddelen, machteloos stond tegenover drie vijandelijke pantserwagens, wilde hij van geen overgave weten en verliet hij, zich met de rest zijner compagnie al vechtende sprongsgewijze tussen de vijandelijke tanks een weg banende, als laatste de stelling.

Tenslotte heeft hij zijn compagnie, welke zeer zware verliezen aan gesneuvelden en gewonden had geleden, op zeer beleidvolle en moedige wijze door het zware bergterrein met de gewonden naar Bandoeng terug gevoerd.

Wat „de facto” betekent....

De fataalste vergissing, die Nederland heeft gemaakt op heel de lange lijdensweg van zijn Indische politiek, was wel de de facto erkenning van een gezag, waarvan men zo weinig af wist als van het z.g. „gezag”, dat Djokja beweerde uit te oefenen over gebieden, welke het op zuiver dictatoriale wijze tot Repoebliek Indonesia had gedecreteerd. Wanneer immers de Nederlanders, die toch geacht mogen worden beter dan wie ook de zaak te kunnen beoordelen, zelf het grote voorbeeld geven, hoe kan men dan van andere landen nog enige terughoudendheid verwachten? Niet alleen hebben we met deze erkenning de werkelijkheid in een vals licht gesteld, omdat we verzuimden de ware toestand in het binnenland te onderzoeken; niet alleen hebben we daarmee de wereld een misleidend beeld gegeven van de reële waarde dezer republiek, wier skelet in onze progressieve fopspiegel weerkaatst werd als een welgedane bourgeoïse satisfait; maar bovendien sterkten we de touwtjestrekkers van het Djokjase marionnettentheater in hun waanvoorstelling, dat er levende harten klopten in de poppen, die ze voor het wereldpubliek lieten dansen.

Kan men het de mannen van Djokja kwalijk nemen, dat zij uit deze erkenning onmiddellijk gouden munt sloegen? Dat zij zonder aarzelen Nederland en de wereld voor de consequenties er van plaatsten? „De Hollanders”, zo redeneerden zij, „erkennen dat wij in feite gezag oefenen op Java, Madoera en Sumatra. Gezag oefenen betekent, dat we recht en orde handhaven. Er bestaat dus geen enkel motief, waarom ze zich nog langer met onze zaken zouden bemoeien. De Nederlandse soevereiniteit over deze gebieden mist iedere redelijke grondslag, want blijkbaar steun zij niet op noodzaak, zij erkennen immers onze competentie, doch alleen op een grondwet, die uit het koloniale tijdperk dateert. Het vasthouden van Nederland aan deze soevereiniteit bewijst alleen maar, dat de koloniale geest nog levend is en dit maakt ieder onderhandelen met de Nederlanders onmogelijk. Want deze onderhandelingen zouden wij moeten voeren in de dwangpositie van een koloniaal volk en niet als gelijkwaardige natie. Dit weigeren wij”.

Het zwaartepunt van al onze moeilijkheden in de wereld rust op deze de facto erkenning. We hebben niet straffeloos andere volkeren op een dwaalspoor gebracht en als we thans de richtingwijzers een slag omdraaien is het niet meer dan logisch, dat men ons argwanend aanziet en niet van zins is om ons nu maar klakkeloos op deze nieuwe weg te volgen. We zullen met duidelijke bewijzen moeten komen om aan te tonen, dat de oorspronkelijke route naar de chaos leidt en we zullen een redelijk excuus moeten bedenken voor onze vergissing. Dit laatste is lastiger dan het eerste. Het is altijd pijnlijk voor de wereld te moeten verklaren, dat men een blunder heeft begaan. Toch zullen we daar nauwelijks om heen kunnen komen, willen we de argumenten voor onze koersverandering aanvaardbaar maken. Men zal ons vermoedelijk voor slechte navigators houden, die de klippen pas onderscheiden wanneer ze er bijna met de boeg tegenop botsen en we zullen dit odium als welverdiend moeten accepteren, willen we niet de schepen van Nederland en Indonesië te pletter varen.

Om echter fouten te erkennen, moet men ze eerst kunnen onderscheiden en we vragen ons in Indië dikwijls bezorgd af of het Nederlandse volk zelf zich er wel voldoende rekenschap van geeft. Er zijn tijdens de politionele actie feiten aan het licht gekomen, waar niemand voor die tijd een vermoeden van had, ook te Batavia niet en die voor zover ons bekend ook heden nog ternauwernood naar buiten zijn doorgesijpeld. Het zijn feiten, die wij zonder commentaar kunnen vermelden en die met een vette rode streep de flater van onze de facto erkenning accentueren.

Tiga Daerah

In de eerste plaats is er de geschiedenis van de Tiga Daerah, een even interessante als onverkwikkelijke historie waaraan noch in Nederland, noch zelfs in Indië de aandacht is besteed, die zij verdient. Tiga Daerah betekent „Drie gewesten”. Deze drie gewesten waren Tegal, Pemalang en Brebes, die zich vrij spoedig na de beruchte Bersiap periode van Djokja losmaakten om een eigen republiekje in de republiek te vormen. Aan dit merkwaardige staatsje werd pas door de komst van onze troepen een einde gemaakt.

De Tiga Daerah zijn in het leven geroepen door een groepje voormalige politieke gevangenen uit Boven-Digoel, onder leiding van Amidjojo en Koetil de Beul. Dit sinistere tweetal begon zijn carrière met een doelmatige „zuivering” van het plaatselijke bestuur. Dit bestond uiteraard uit Djokjase hoog-

waardigheidsbekleders, die voorzover zij niet ijlings de wijk namen op efficiënte wijze uit de weg werden geruimd. Het is niet bekend, of Djokja daar erg van is geschrokken, het is wel bekend, dat het niets tegen de heren ondernomen heeft en zich met Oosterse gelatenheid schikte in het fait accompli.

Toen het de facto gezag van Djokjakarta, in plaats van een barricade op te werpen, met zijn onmacht de weg voor de Tiga Daerah plaveide, was er niets meer om de nieuwe leiders te weerhouden van een schrikbewind. Zij creëerden een zuiver anarchistisch staatsje, dat een unicum is in de wereldgeschiedenis. Er werd niet zozeer geluisterd naar de stem van het volk dan wel naar de stem van het gepeupel, wat een fundamenteel verschil is. Als representanten van dit gepeupel werden een aantal onbetekenende figuren aangesteld, wier taak bestond in het doorgeven van de wensen des volks aan het opperbestuur, dat met deze wensen zo volledig mogelijk rekening placht te houden. De wil van het volk kwam tot uitdrukking in samenscholingen en opstootjes van een willekeurig samenraapsel van individuen, die al naar de stemming van het ogenblik beslisten of A zou leven dan wel B zou moeten sterven. Vooral in het laatste geval was Koetil de Beul een willige dienaar van zijn volk; hij droeg zijn bijnaam als een legioen van eer.

In Tegal hoort men onder de bevolking fluisterend spreken over bloedoffers of zoenoffers, die in de tijd van de Tiga Daerah werden gebracht voor de zaak van... de Repoebliek Indonesia, dezelfde republiek wier ambtenaren reeds waren geofferd of verjaagd voor de zaak van de Tiga Daerah! Deze bloedoffers bestonden voornamelijk uit Indo-Europeanen, doch men vindt ook massagraven van Oost-Indonesiërs. Een groot aantal van deze ongelukkigen is door Koetil de Beul met zijn eigen handen geslacht. Afgrijpselijke bijzonderheden zijn hierover bekend geworden, bijzonderheden wier authenticiteit we helaas niet in twijfel mogen trekken omdat het Koetil hoogstzelve is, die ze heeft verteld.

Deze Koetil heeft men te Balaipoelang met zijn blote handen een put laten openbreken, waarin de resten lagen van een vijftal Indo-Europese families, mannen, vrouwen en kinderen. We willen Koetil niet volgen bij zijn technische details over de wijze, waarop hij deze mensen drie dagen lang heeft gemarteld en ze daarna op de rand van de put onthoofdde om ten slotte hun lichamen in de diepte te werpen tot het water over de rand stroomde. De laatste slachtoffers waren twee kleine kinderen, die de beul vermoed met de hoofden tegen de stenen sloeg en ze daarna boven op de lijken wierp. Hij had echter niet hard genoeg geslagen en de put was te ondiep geworden en zo wilde het wonder, dat de kindertjes niet verdrongen doch na uren weer bij kwamen en uit hun graf kropen. Ze werden opgenomen door een Chinese familie en zijn de enige overlevenden van de put van Balaipoelang.

Tegal...

In Tegal zelf zijn bijna alle Indo-Europese mannen en jongens afgeslacht. Op een dag werden zij door de politie uit hun huizen gehaald en met vrachtauto's naar een geweldig massagraf vervoerd. Aan de rand van de kuil werden ze met hakmessen afgemaakt, alleen één jongen, Schell is zijn naam, hij heeft ons persoonlijk zijn geschiedenis verteld, ontsnapte doordat men hem niet afdoende had geraakt. Met een diepe houw in de schouder en een andere in het achterhoofd, wist hij zich in een onbewaakt ogenblik uit de voeten te maken. Hij bereikte het huis van zijn moeder, doch de beulen volgden zijn bloedspoor en troffen hem aan in zijn bed. Zoals een tijgerin haar jong verdedigt, heeft moeder Schell haar kind tegen zijn moordenaars beschermd, met geen ander wapen dan de moed van een moeder. Urenlang zijn de jakhalzen voor haar woning blijven hokken en ten slotte dropen zij af, besluiteloos en bang voor de macht, die van deze eenzame kleine vrouw uitging. Vele maanden lang heeft ze hem verpleegd en als door een wonder heeft ze de verbloede jongen kunnen genezen. De littekens die hij ons toonde, leggen een wreed getuigenis af voor de waarheid van zijn verhaal.

Massagraven...

Andere massagraven vond men in Slawi, in Kraton, in Brebes, in Djati Barang Lor. Zij vertellen ons de geschiedenis van de Tiga Daerah, waar Nederland de facto het republikeinse gezag heeft erkend. En wat zij ons niet kunnen ver-

tellen, vertellen ons de bewoners van Tegal. Zij vertellen ons hoe in Maart 1946 de Tiga Daerah behoefte voelde aan uitbreiding van gebied. Amidjojo en Koetil deden een greep naar Pekalongan, waar zij Sardjo, een oud Indonesisch hoofdambtenaar van onze rekenkamer, aanstelden als resident. Dat was een grote vergissing, want Sardjo bleek een fatsoenlijk man te zijn en voor fatsoenlijke mannen was in de Tiga Daerah geen ruimte. Na weinige dagen verdween hij dan ook weer, we weten niet waarheen; maar wel weten we, dat uiteindelijk Djokja de angst om het hart is geslagen en dat zijn Pekalonganse bestuursambtenaren een zo dringend beroep op hun regering hebben gedaan, dat zij uiteindelijk een slap handje uitstak om hen te beschermen en wat TRI zond om Amidjojo en Koetil te arresteren. De beide heren zijn in Pekalongan in een gevangenis opgesloten, waar onze soldaten hen ruim een jaar later aantreffen. Een proces is nimmer tegen hen aangehangig gemaakt en hun arrestatie was meer als zelfverdediging dan als straf bedoeld. Zelfs voor hun moorden op republikeinse bestuursambtenaren zijn ze nooit vervolgd. De levens van Djokjase hoogwaardigheidsbekleders schijnen in de republiek niet hoog genoteerd te staan.

Koeningan . . .

Identieke gebeurtenissen als in de Tiga Daerah hebben zich afgespeeld in gebieden die rechtstreeks onder het gezag van de republiek stonden. Zo werden begin 1946 te Koeningan alle Indo-Europese mannen en jongens gevangen gezet. De avond van hun arrestatie zouden zij overgebracht worden naar een andere gevangenis. De politie waarschuwde van tevoren de bevolking en bracht de ongelukkigen daarna één voor één lopend naar hun nieuwe bestemming. Aanvankelijk begreep het gepeupel niet goed, wat van hen verlangd werd en zo kwamen de eerste vijf nog min of meer levend er doorheen. Maar al spoedig had men de bedoeling doorzien en in allerijl werden messen en scherpe bamboe gehaald. Die eerste avond slachtten zij een vijftiental en hun lijken wierp men op de vijf gewonden, die allen overleden. De volgende avond begon het volksvermaak opnieuw en één voor één werden practisch onder de ogen van echtgenoten, moeders en dochters, de overigen vermoord. In het totaal zijn te Koeningan in twee dagen tijds tussen de veertig en de vijftig Indo-Europeanen aan het volkssadisme geofferd. Van spontane volkswroede was hier wel te verstaan geen sprake. De jongste Chinezen pogroms hebben duidelijk bewezen, dat geen wapen gemakkelijker te hanteren is dan de moordlust van het gepeupel. Argumenten behoeft men het niet te geven, alleen maar de overtuiging, dat het straffeloos zijn beestachtige wreedheden kan plegen. En wat is overtuigender dan de aansporingen van de overheid zelve?

Dat de bloedbelustheid niet uitsluitend tegen vreemde rassen is gericht bewijst wel het geval van Krawang, waar op 21 Juli j.l. een stuk of twintig Indonesische verpleegsters met haar kinderen uit het ziekenhuis werden weggehaald en naar Malaher afgevoerd. Volgens de bevolking zijn zij daar vermoord. Wel is waar heeft men de lijken nog niet gevonden, maar de bewoners weten details te vertellen over de wijze waarop zij om het leven zijn gebracht. Waarom? Was het wellicht omdat ze Christenen waren?

Terreur

Wij zouden tal van andere gevallen kunnen aanhalen om het „gezag” van Djokja te illustreren, gevallen die wij persoonlijk onderzocht en getoetst hebben. Zo zouden wij het over de „evacuatie” van gijzelaars kunnen hebben. Wij zouden u kunnen vertellen hoe in 1946 een aantal jongens uit een kamp in de omgeving van Tegal naar Batavia werd „geëvacueerd”, terwijl de moeders moesten achterblijven. Verschillende van deze moeders spraken wij. Zij hebben nimmer meer iets van hun kinderen vernomen en . . . te Batavia vindt men van hun aankomst geen spoor.

Wij zouden het ook kunnen hebben over de terreur, waaraan de talloze Indonesiërs blootstaan die met ons samenwerken of alleen maar onder verdenking staan met ons samen te willen werken. Niet alleen echter zou ons dit te ver voeren, maar bovendien riskeren we daarmee de kern van het probleem te verliezen in de details. En deze kern is de verantwoordelijkheid, die het volk van Nederland draagt voor de minderheidsgroepen en de talloze loyale Indonesiërs die hun leven in handen legden van het Nederlandse gezag, in goed vertrouwen dat wij hen zouden beschermen en dat we orde en veiligheid aan deze gebieden zouden brengen. Voor hen betekent het de facto gezag van Djokja een wrede dood. Hoe wil Nederland, dat zo vlotweg dit gezag erkend heeft, later het lot van deze mensen verantwoorden, indien het de consequenties trekt uit deze monstrueuze blunder?

GUIDO LANCET

Officieel Orgaan
der
Koninklijke Vereeniging

OOST en WEST

Beschermheer

Z. K. H. Prins Bernhard der Nederlanden

De Koninklijke Vereeniging „Oost en West” streeft er naar bij het Nederlandse Volk kennis te kweken van en belangstelling te vergroten in de Gewesten overzee. Zij geeft een veertiendaags orgaan uit, onder redactie van het dagelijks bestuur waarin artikelen worden opgenomen die actuele vraagstukken de overzeese gewesten betreffende, behandelen.

Redactie en administratie: Dr. Kuyperstraat 5,
's-Gravenhage, Tel. 115936, Giro 14574.

Uitgave Three Castles, Vondelstraat 11d, A'dam,
Tel. 81909

Drukker: Schefferdrukkerij, Dordrecht.

Abonnementen kunnen op ieder tijdstip ingaan en eindigen op de laatste dag van het kalenderjaar. Indien een abonnement niet is opgezegd 14 dagen vóór het einde van het kalenderjaar, wordt het geacht stilzwijgend te zijn verlengd. Aanmelding voor het lidmaatschap kan geschieden aan de administratie der Vereeniging dr. Kuyperstraat no. 5 te 's-Gravenhage. De contributie bedraagt f 6.— per jaar, waarbij het abonnementsgeld voor het officieel orgaan „Oost en West” is inbegrepen. Donateurs minimum f 10.— per jaar.

Advertenties: Alle gegevens worden op aanvraag gaarne verstrekt door de Uitgeverij, Vondelstraat 11d, te Amsterdam, telefoon 81909

UIT DE INHOUD:

	pag.
De lange, lange weg	3
Het Museum te Batavia	4
Opbouw in Indië, 't Gaat goed in Ambarawa	5
Het Verre Oosten	6
Strijd van het Rode Kruis in bevrijde gebieden	7
Vereenigingsnieuws	8
Indisch Allerlei	9
Wat „de facto” betekent	11
Les in bezinning: Pasoeroean	13
Kroniek van Curaçao	15

LES IN BEZINNING: Pasoeroean

„Op 31 Aug. j.l. te tien uur in de avond werden in de kustkampong Lekok, tussen Pasoeroean en Probolinggo, zes-en-twintig Chinezen, mannen, vrouwen en kinderen, gedood. Hun huizen werden gerampokt en daarna afgebrand, de lijken van enkele slachtoffers werden mede verbrand, andere lijken in putten geworpen, terwijl het vermoeden blijft bestaan, dat de stoffelijke overschotten van de rest in zee werden gesmeten.

Laat ons voor eenmaal stil staan bij dit schrikkelijke gebeuren. Er is zulk een bezinning in voor de mens, die het goed meent met dit land en volk, dat het bijna is als een beklemmende doem van een noodlot.

De geschiedenis van deze rijke regentschappen Pasoeroean en Probolinggo is gelijk aan die van alle regentschappen van Java. Toen de Japanner kwam, kon hij geen loyale nazaten van oude, voorname regenten-families in de kaboepatens (het stijlvolle regentenverblijf) hebben; practisch alle regenten werden terzijde geschoven en in hun plaatsen kwamen onbekwame stropoppen; hielentlikende collaborateurs uit alle mogelijke lagen van kleine half-intellectuelen die langs deze weg de zucht naar uiterlijke roem en aanzien trachtten te bevredigen. Onder het wanbeheer, dat gedragen werd door alle vormen van corruptie en intimidatie, gesteund door de Kempei Tai (de Japanse Gestapo), verviel het land tot armoede en verwaarlozing. Gedreven door honger, ellende en ziekte, liet het volk alle denkbaar-menselijke normen los en leefde nog slechts op intuïtie en het instinct tot zelfbehoud. Toen Japan capituleerde en de republiek werd uitgeroepen, ging een storm van terreur door het land; eerst na maanden ebden de extreme hartstochten in rustiger banen, maar te ver had reeds het rottingsproces in het volkslichaam doorgedreven.

De weinige werkelijke idealisten en goedbedoelenden, die zich een positie hadden verworven in de republiek, namen de zuivering van het republikeinse ambtenarencorps intensief ter hand en vele regenten en lager bestuurspersoneel uit de Jappentijd moesten het veld ruimen. Volgens de richtlijnen van de nieuwe republiek moesten de nieuwe regenten door het volk gekozen worden volgens zuiver-democratische richtlijnen. In de practijk kwam het daarop neer, dat de nieuwe regent gekozen werd uit de sterkst-vertegenwoordigde politieke groepering; capaciteiten, adat en karakter telden minder of in het geheel niet. In het Pasoeroeanse was het oude regentengeslacht der Nitidinggrats laatstelijk vertegenwoordigd door de aristocraat Hoepoedio; nadat hij in de Jappentijd uit de weg was geruimd, kwam in de merdeka-tijd een zekere Soedjono in de kaboepaten. Als mantripolitie had Hoepoedio voor de oorlog de huidige regent Soedjono nog gearresteerd wegens wangedrag; deze Soedjono is een groot redenaar en kenner van de Inheemse mentaliteit; in een daverende massameeting der pemoeda's had hij zich doen uitroepen tot nieuwe regent. In zijn ambtelijke bezigheden werd hij bijgestaan door twee collega's, gelijk aangegeven door Djokja, die het oude systeem had verworpen voor een z.g. volksregering. In elk regentschap was deze volksregering vertegenwoordigd door een regent, bijgestaan door twee colleges, zijnde Burgemeester en Wethouders (Dewa Perwakilan Rakjat Kota) en een college van gecommitteerden (Dewa Perwakilan Rakjat Kaboepaten). Het regentschap kon het tot dusver nog aardig boeren; de grond was vruchtbaar, de Nederlanders hadden er in hun tijd een aantal ondernemingen aangelegd; de visscherij, zowel ter zee als in de uitgestrekte complexen tambaks (vijvers) was een grote bron van inkomsten, kortom de streek was welvarend en alles teerde nog zo'n beetje op de restanten van het door Nederlandse krachten geïntensiveerde economische apparaat. Het Binnenlands Bestuur, Dienst voor de Volksgezondheid, Landbouw en Veeteeltconsulenten en dergelijken, hadden tot heil van land en volk hun beste krachten gedurende jaren gegeven. De irrigatie was iets meesterlijks geweest; ondanks, dat door jarenlange verwaarlozing het gebied was teruggelopen, profiteerde de tani toch nog voldoende van dit ingenieuze Nederlandse bevoelings-systeem. Zo waren er talloze dingen, die het totale gebrek aan deskundige krachten en technici voorlopig niet zo deden voelen, maar het verval was onherroepelijk en in enkele opzichten reeds volkomen.

De bevrijding

Toen bezetten Nederlandse troepen eind Juli van dit jaar in het kader van het politionele optreden, onder andere het Pasoeroeanse. De strijdgroepen van de republiek waren ijlings aan de haal gegaan bij het verrassend snelle doorstoten der Nederlandse, gemotoriseerde eenheden. Wapens en uniformen werden voorlopig verstoep en de soldaten losten zich overal in de uitgestrekte kampongs op; uiterlijk was alles voorlopig nog rustig, maar het was een grote zweer in het Pasoeroeanse lichaam. Voorlopig nog latent, onder de indruk van het Nederlandse machtsvertoon, doch een groot gevaar voor de rust en

De „manschappen" van de T.R.I., het leger van de Republiek. Velen dezer mannen zou men beter misleide kinderen kunnen noemen.

orde. Het republikeinse burgerbestuur was gebleven. Toen de eerste opwinding over de komst der Nederlandse troepen geluwd was, normaliseerde zich het leven snel. Op 4 Augustus werd het bevel: staakt het vuren, gegeven. Inmiddels hadden de verschrikte, weggekropen merdeka-soldaten zich enigszins hersteld van de allereerste schok en hier en daar ageerden zij reeds. Voorlopig bleef het bij terreur en intimidatie onder het eigen volk, omdat dat weerloos was. Bij hen voegden zich de talloze misdadige elementen, die bij de nadering der Nederlandse troepen uit de gevangnissen waren vrijgelaten en andere a-sociale elementen. De Nederlandse patrouilles traden streng op tegen dergelijke rampokpartijen; met de uiterste zelfbeheersing bezag men dit nog als de uitspattingen van locale terroristenbenden, die in het geheel niets met Djokja te maken hadden. De richtlijn was en bleef Linggadjadi; samenwerking met de republiek; het burgerlijk bestuur en vele diensten bleven in handen van republikeinse ambtenaren, daarin bijgestaan door het adviserende Nederlands Binnenlands Bestuur en het geheel beschermd door de Nederlandse troepen en het republikeinse politiecorps.

Instructies van Djokja

Djokjakarta had de ambtenarengroep en het volk van Pasoeroean opdrachten gegeven, die aan duidelijkheid niets te wensen overlieten: **Verbreek alle medewerking met de Nederlanders; onttrek alle diensten aan de Nederlandse recomba; accepteer geen Nicageld meer; moord, rampok, sticht brand en terroriseer concessieloos, opdat uw leiders de buitenwereld kunnen aantonen, dat de Nederlanders niet in staat zijn, orde en rust te handhaven in het door hen bezette gebied.**

Deze instructies waren aan de republikeinse assistent-wedanahter beschikking van Pasoeroean, Soebiono gegeven door de republikeinse resident, Mr. Soenarko; bij deze instructies waren aangehecht de richtlijnen van de republikeinse Minister van Binnenlandse Zaken te Djokja. Kleine strijdgroepjes infiltrerden in het door de Nederlandse troepen beschermd gebied; bij hen sloten zich aan de talloze ondergedoken merdeka-soldaten, die bij de komst der Nederlandse eenheden zich hadden opgelost in de kampongbevolking van Pasoeroean. Dit alles geschiedde de 27ste Augustus 1947, 22 dagen nadat het bevel tot het staken van het vuren was gegeven; 22 dagen, nadat de Nederlandse regering met uiterste lankmoedigheid en geduld de republiek nogmaals een kans had gegeven, van Linggadjadi geen farce te maken maar tot de bevrijdende verwezenlijking van een nieuwe toekomst. Tot leider van het verzet was aangewezen de Major Sjamsoel Islam, commandant van het XIIe bataljon, 28ste regiment, divisie VII; zijn werktuigen waren de geïnfiltreerde onruststokers, bijgestaan door de ondergedoken merdeka-soldaten. Groot gebruik werd gemaakt van godsdienstvoorgangers, die zelfs overgingen tot prediking van de „perang sabil", de heilige oorlog. Het misdadig misbruik van het geloofsentiment van de massa werd opgezweept tot een heilloos fanatisme.

Fluistercampagne

Hadji's hadden gestookt en onrust gezaaid; hadden aan de hand van vele ingewikkelde en duurbetaalde manipulaties de z.g. geloofsstrijders onkwetsbaar gemaakt. De goedgelovige, domme massa was gehypnotiseerd en liet zich opzweepen. Een fluistercampagne werd in alle dessahs begonnen. Er werd gebruik gemaakt van het biologerende, onheilspellende systeem

van de Djanoe Koening en de Klaras, het jonge klapperblad en het verdorde pisangblad, symboliek van poeih-merah (wit-rood, kleuren van de republiek). Deze djanoe koening en klaras worden kruislings bevestigd boven de drempel van de binnenkamer-deur, de z.g. gapoerah; een godsdienstig ritueel, dat het gebiologeerd volk tot de grootste hoogte van godsdienstwaanin bracht. Er was geen houden aan; het hele apparaat van onverantwoordelijke, beestachtige strijdhiters zweept het domme, weerloze volk op. En op 31 Augustus (volgens de republikeinse dagtelling 1 September) werd het bevel tot de opstand gegeven. Pasoeroean doorstond een critieke week. De officiële republikeinse voorlichting sprak van een opstand, voortgekomen uit het zelfbewustzijn van het gehele volk; doch wie vertelt de historie na van een dronken massa, opgehitst tot een vlammend fanatisme, dat op de punten van bamboesperen optornde tegen automatische wapens van de Nederlandse troepen. Wie zal navertellen hoe krankzinnig dit alles was, omdat diezelfde massa zich veilig dacht door de duurbetaalde processen van onkwetsbaarheid? De Nederlandse troepen bonden zich tot het alleruiterste in, het aantal slachtoffers onder de armzalige bevolking beperkend tot het minimum. Grote woede brandde in hun rijen om dat vreselijke beest, dat deze volksmassa's opstuwde tegen hun wapens; dat veilig geborgen bleef achter de glimmende microfoons; verweg buiten het bereik van onze handen, doch dat de juichende leugennare aan de wereld bracht van een volk, dat uit zichzelf opstond tegen de blanke, koloniale onderdrukker. In de eerste avond van deze week geschiedde het drama van Lekok. Dit drama staat niet op zichzelf, doch nu eerst weten wij met zulk een vreselijke zekerheid, dat de drijfveer van deze terreur met vooropgezet doel is uitgegaan van de regeringszetels te Djokja. En dan heft zich uit de verkoolde restanten van de Chinese wijk van de kustkampong Lekok, in de stank van verbrand mensenvlees en van ontbindende lijken in waterputten geweldig en vermanend de hand, die dwingt tot een bezinning van de wereld. Zes-en-twintig mensen, mannen, vrouwen en kinderen. In de rij der honderden, der duizenden naamlozen, die in pijn, in angst, in krankzinnig lijden hen voorgingen in dit land; die hun levens gewelddadig verloren opdat eenmaal de wereld tot bezinning zou komen; is dit getal van zes-en-twintig een nietigheid? Wetende van wat elders en in belangrijker omvang geschiedde, leest men over het getal heen. Maar voor hem, die dit land en dit volk lief heeft, spreekt het de duidelijke, bezinnende taal die nooit kan worden misverstaan. Daarom wil dit een getuigenis voor u allen zijn, omdat ik datgene, wat ik u thans verhalen zal, van nabij beleefde.

Drama van Lekok

Lekok ligt aan de noordkust van Java's Oosthoek, tussen de twee rijkthavens Pasoeroean en Probolinggo. Ongeveer 26 Chinese ingezetenen werden in de avond van 31 Augustus op beestachtige wijze om het leven gebracht. Hun lijken werden voor een deel in zee geworpen en in putten, een ander deel werd met de gerampokte huizen verbrand. Met een kleine Nederlandse patrouille werd een onderzoek in de kampong ingesteld naar de plaatsen waar de lijken eventueel gevonden konden worden. Bij de verrassend snelle komst onzer patrouille was de passar in volle gang; de kampong was hermetisch afgesloten, niemand kon meer ontsnappen. Later bleek dat de hoofddaders van het schrikkelijke gebeuren op de een of andere wijze lucht hadden gekregen van deze patrouille; dorpsgenoten vertelden, dat zij de vorige avond verdwenen en niet teruggekeerd waren. Onder de hoofddaders was een hadji; een fanatieke blankenhater, die van zijn positie misbruik maakte om het volk op te offeren aan zijn verblinde passie.

Het kampongvolk liet niets merken; ze waren schuw en ondoorgrondelijk doch in hun ogen las men de onzekerheid. Het is niet, dat er een spoor van bezinning, van schuldbesef te bespeuren was, doch zij zagen, hoe de Nederlandse militairen naarstig zochten naar de plaatsen, vanwaar een penetrante lucht walmd. Typerend was wel, dat de put, waar deze afschuwelijke lucht het sterkste te bespeuren was, op nog geen tien meter verwijderd was van de passar; in deze pestilente atmosfeer werd rustig verkocht, gebabbeld en gesjacherd.

Door het onderzoek en het inwinnen van informaties bij de verzamelde mensenmenigten, ontstond een onrust en onzekerheid. Niemand bekende, niemand wist iets, niemand kon de daders aanwijzen. In een dof en monotoon: 'ndah 'roh (ik weet het niet) murmelde het apatisch langs de rijen. Wij kregen slechts te weten, dat door praktisch alle autoriteiten van de kampong was opgestookt en gedreven tot de afschuwelijke moorden, de kepala kampong, enkele hadji's, de petinggih. . . . zij allen waren gevluht en lieten het weerloze, stomme dier achter, om de lasten te dragen.

Onder de achtergeblevenen trof ik echter een jongeman, die uitstekend Nederlands sprak en een of ander vertegenwoordiger in de kampong van gemengd Javaans-Madoerese bevolking was. Hij zei dat hij republikein was; hij sprak eerlijk en onbevangen en had heldere ogen, die niet logen. Met grote deernis sprak hij van zijn volk. Toen ik hem vroeg, wie de moorden had bedreven, antwoordde hij direct: De hele bevolking, meneer, niemand uitgezonderd. Maar heb medelijden, heb medelijden met mijn volk. Zij wisten niet wat zij deden; zij zijn zo makkelijk warm te maken voor een idee; als iemand enigszins begrip heeft voor hun mentaliteit, kan hij dit volk maken en breken. Zij, die mijn volk ophitsen tot dit verschrikkelijke, dragen de volle verantwoording; zij waren grote redenaars en volkpsychologen en het godsdienstige element hebben zij gruwelijk misbruikt.

Ik heb aan deze woorden van die jonge republikein teruggedacht. Ik mocht hem graag, ik had in hem een vriend kunnen hebben, omdat ik als hij dit volk zo liefheb en weet, aan welk een noodlot dit volk is prijsgegeven. Hierom heb ik aan zijn woorden teruggedacht. Toen wij die middag terug zouden gaan, stonden mensen van onze inlichtingendienst voor de ruim negenhonderd gehurkte mannen. Zij spraken in de landstaal en de opgeluchte mannen luisterden gespannen toe. Er werd gezezen op het afschuwelijke van de moord; op het ontoelaatbare van het rampokken en platbranden van de huizen; er werd op de afschuwelijke toestand van een volkswezen, dat rustig voortging met leven langs de puinhopen van een terreurdaad, gezezen. Wat zou het nageslacht later denken als het tot bewust denken kwam? Dat het was voortgekomen uit een generatie van moordenaars, van rampokkers, die een eeuwige blaam en smet wierpen op het volksbestaan? Waarom niet gewoon teruggekeerd naar het oude, stille dorpsleven, zonder extreme vormen, doch in de rustige, vredige banen, waarlangs reeds geslachten van voorouders het geluk hadden gevoerd naar een zekere toekomst? Na elke uitspraak hieven de rijen hun beide duimen omhoog en een vastbesloten: Inggih. . . . ruiste langs de massa. De sprekers wisten het wezen te vinden en zij hieven dit wezen op naar de hoogten der menselijke normen. En zo spraken zij, dat het volk geestdriftig werd; almaar luider en overtuigender klonk het: Inggih. . . . Ja. . . . Toen wij wegreden in stof en zonnehitte, zag het zwart van de duimen, en toen loste zich de massa op in honderden bedrijvende handen, die de puinhopen ruimden, opdat wij bij een volgende terugkeer ons zouden kunnen verblijden in een genormaliseerd kampongleven. Wij erkenden bitter de macht van het woord, de macht van de mens, die aangewezen is om dit volk te leiden. Er voeren slechts twee paden voor zulk een redeloos volk, dat geëmd is te leven op een noodlottige kuddementaliteit.

Langs gedegen, rustige wegen heeft het Nederlands-Indisch bestuur dit volk geleid naar een toekomst; de tani en de visser was verplicht geweest zijn kinderen naar een volksschooltje te sturen. Uit deze jongste generaties zou een geslacht groeien van geschoolde krachten; die hun weg zouden vinden naar een betere toekomst; de kleinkinderen van de ongeletterde massa zouden hun plaatsen vinden in een kantoorwereld en zo zou geslacht na geslacht steeds verder de weg omhoog vinden. Tot uiteindelijk dit volk zelfstandig zou kunnen staan en de plaats vinden, een waardige plaats in de rij der zelfstandige volken. Maar de Japanner kwam en de Japanner schopte het volk weer alle treden van de maatschappelijke ladder omlaag; onder het republikeinse bestuur werd het niet beter, omdat aanzien meer telde dan de geest. Het volk werd door nood en ellende weer teruggebracht tot het laagste niveau van een oerbestaan, dat geleid wordt door instinct en intuïtieve drang om het bestaan. En dit is het niveau van de kuddegeest. Nogmaals, dit is geen fantasie noch een drogbeeld.

Maar als alle soldaten ben ik die middag bitter-gestemd en moe weggedren van het drama van het Javaanse volk. En daarom wil dit slechts een aanklacht zijn tegen die volksmensen, die onverantwoordelijke sujetten, die van de hoogste en veiligste republikeinse posten af het volk drijven naar de maastroom, die onherroepelijk de massa der redelozen en kuddbeesten drijft naar de schrikkelijke ondergang. In deze maastroom drijven de verminkte lijken van honderden slachtoffers van een terreur, die bedreven wordt in naam van gerechtigheid en vrijheid; drijven de lijken dier volksgenoten, die van ontbering en honger krepeerden; over deze stroom slaat de brandlucht van huizen en gebouwen en fabrieken, klinkt de dreunende slag van opgeblazen bruggen en dijken; over deze stroom woekert het onkruid van verwaarlozing en ontreddering; in deze stroom drijven de opengebroken graven van Nederlandse kerkhoven, het verspreide gebeente der opgegraven skeletten; drijven de stukgeslagen beelden uit onze kerken. En in deze stroom drijft willoos het Javaanse volk naar de totale ondergang. Arm, arm volk van Java.

De Chinezen, die de gevolgen van het extremisme aan den lijve ondervinden, weten wat het betekent. In een Chinese optocht te Medan werd dit spandoek megedragen.

Kroniek van

CURAÇAO

D.P. (I)

Het is reeds geruime tijd geleden, dat wij een nummer van De Democraat, het orgaan der Democratische Partij in Curaçao hebben ontvangen, wèl krijgen wij getrouwelijk iedere week de goed-verzorgde „tegenligger”, het weekblad „Curaçao”. Wij kunnen ons derhalve geen goed beeld vormen van de bedoelingen der „Democraten” in de Statenvergadering, althans: een uiteenzetting van het Democratische standpunt ten aanzien van het optreden der partij-vertegenwoordigers krijgen wij niet onder de ogen. Misschien worden wij derhalve vrij eenzijdig ingelicht omtrent deze bedoelingen, want ook de Curaçaose dagbladen, die wij (veel te laat, doch geregeld) ontvangen, nemen een standpunt in, dat zich verzet tegen het optreden der Democratische fractie in de Staten. Wij hebben wel de zeer stellige indruk dat dit optreden aan het oorspronkelijk hoge credit dezer partij eerder schade dan voordeel heeft berokkend, ook bij de kiezers en dat de Katholieke Partij, met name dr. M. F. da Costa Gomez, uit deze schade zijn voordeel trekken kan. Een lijstverbinding bracht bij de laatste Statenverkiezing een fractie van vijf Democraten in het college. Daarna zijn er twee uit het college verdwenen (de heren Kwartz en Wix), terwijl een derde, Aruba's Henny Eman herhaaldelijk een individueel standpunt inneemt. Eerst korttelings is de fractie aangevuld met de heren Yrausquin en Mr. van der Meer, die nog van hun inzichten en optreden moeten doen blijken. Als neutraal buitenstaander krijgt men wel sterk de indruk, dat het den Democraten aan politieke scholing ontbreekt en dat hun persoonlijke temperament hun dikwijls parten speelt, in dien zin, dat het hun politieke prestige ondermijnt. Curaçao's politieke, parlementaire ontwikkeling verkeert nog in een beginstadium. De geboorte dezer parlementaire bewustwording gaat ook hier met krampen en weeën gepaard. De Antillen hebben de beschikking over nog slechts weinig lieden, die practische politieke leiding weten te geven. Het wil ons voorkomen dat de Democratische Partij tot nu toe over geen enkele dusdanige leiding-gevende de beschikking heeft. Men behoeft deze situatie niet al te tragisch te nemen. Curaçao zal ongetwijfeld zijn politieke rijpheid bereiken, zo goed als ieder ander land en het zal dit zeker vrij vlug doen, want over het algemeen is de Curaçaoenaar pienter, vlug van begrip en ontwikkeld. Terwijl in de Verenigde Staten van Amerika het analfabeten aantal nog ruim zes ten honderd bedraagt, bedraagt dit op Curaçao nauwelijks twee ten honderd. Zulk een cijfer zegt genoeg.

D.P. (II)

Inmiddels hebben de Democraten zich in de laatste Statenvergadering weer geveerd ter gelegenheid van de behandeling van de voordracht van de Candidaten voor de Groslijst voor de Ronde Tafel Conferentie. Toen voorzitter Plantz wilde overgaan tot vaststelling van de lijst vroeg het (Democratische) Statenlid E. Jonckheer het woord om uitstel dezer vaststelling te vragen, (ofschoon hij het zo goed als eens was met de voordracht)

totdat de beide nieuwe leden zullen zijn geïnstalleerd, opdat ook deze hun woord daarin kunnen hebben. Hierop, ontspon zich een debat, waarvan wij enige hoofdpunten vermelden:

Mr. E. Cohen Henriquez zou zich met het voorstel Jonckheer volkomen verenigd hebben indien dit te rechter tijd was gedaan. Het voorstel zelf is gezond en democratisch. Maar in de Commissie heeft de Heer Jonckheer de vorige week er met geen woord van gerept. 's Avonds echter is hij op „principiële” gronden uit de vergadering weggebleven, terwijl hij in de commissie 's middags nog beloofd had het antwoord van de Heer Yrausquin te brengen. Het lijkt op voor-de-gehouderij. Spreker kan zich niet verenigen met de wijze waarop de Heer Jonckheer trachtte de Staten zijn wil op te leggen door een openbare zitting te saboteren. Hij kan dan ook niet meewerken aan iets, dat op een dergelijke ondemocratische wijze is behandeld.

De Heer Römer deelt deze mening. Het systeem van Jonckheer is niet passend in een democratische gemeenschap.

De Heer Eman is het niet eens met de Heer Henriquez. De besprekingen in de afdelingen zijn voorbereidend, in de openbare vergadering worden besluiten genomen. Hij is van mening, dat de nieuwe leden het recht hebben mede te praten.

Na een discussie tussen de heren Jonckheer en Henriquez waarbij de eerste beweert zijn standpunt in de commissie wel, zij het misschien niet met genoeg nadruk, naar voren te hebben gebracht en de Heer Henriquez zegt zich daarvan niets te herinneren en de andere leden als apen behandeld acht, komt het voorstel-Jonckheer om de behandeling van de voordracht voor de Ronde Tafel Conferentie uit te stellen gesteund door de heren Maal en Eman in stemming. De drie dwarsdrijvers verliezen het tegen de zes stemmen van de andere aanwezige leden.

Climax

Dan volgt de climax: De heer Jonckheer houdt daarop een oratie over een brief van de Kamer van Koophandel over de Dollarkwestie die behandeld moet worden en verzoekt de voorzitter de volgorde van de agenda te wijzigen, maar Voorzitter Plantz houdt voet bij stuk. De voordracht is aan de orde.

Het lid Römer staat op behandeling van de agenda in de vastgestelde volgorde. De heren zijn van plan na de behandeling van de andere agendapunten weg te lopen, zoals onlangs gebeurd is. Dat zullen zij geen tweede keer lappen.

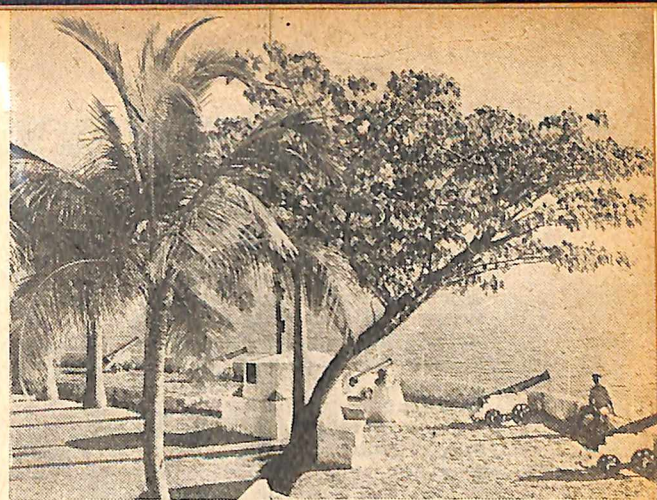
Dr. Maal steunt de heer Jonckheer. De deviezenpositie is van algemeen belang. Laat ons in de geest en niet naar de letter van de agenda handelen.

Voorzitter Plantz: Als ik het goed begriep wenst u zich bij de beslissing van de meerderheid niet neer te leggen. Kunt u uw zin niet krijgen dan loopt U weg?

Dr. Maal: Ja.

De Voorzitter: Dan zult U weg moeten gaan, want ik zal de agenda zoals vastgesteld volgen.

Het lid Henny Eman zegt met het oog op de nieuwe leden nog iets van: Hoe meer zielen hoe meer vreugde, Dr. Maal

Het oude fort Oranje op Sint Eustatius

staat reeds in de koffiekamer, de heer Jonckheer is opgestaan en overschouwt leunend op de balustrade van het podium met triomfantelijke blik het strijdtoneel.

De heer Eman vervolgt nog een discussie met de voorzitter over vooroordeel, waar de voorzitter de beslissing van de meerderheid tegenover stelt en het Arubaanse opperhoofd roept ten slotte uit: De obstructie is op zijn plaats, Adieu! en verlaat met de heer Jonckheer de zaal.

Voorzitter Plantz zegt: Wij hebben geen quorum meer. Ik stel voor de voordracht zoals in de Commissie voorgesteld door te geven aan Z. E. de Gouverneur met de mededeling, dat het onmogelijk is voor de Staten onder deze omstandigheden te werken en aan de Gouverneur te verzoeken die maatregelen te nemen welke hij goedvindt. De andere leden gaan hiermede accoord.

Daarop sluit de Voorzitter deze vergadering, die zoals Beurs en Nieuwsberichten opmerkt, „eens te meer een tooneel van de politieke onrijpheid van onze „democratische” vertegenwoordigers is geweest”.

Afvaardiging

Inmiddels heeft Bonaire zijn voordracht voor de groslijst voor onze leden van de Ronde Tafel Conferentie ingeleverd: L. D. Gerharts, W. R. Plantz, A. E. Booi en Gezaghebber Xavier Krugers. Sint Eustatius stelde: W. R. Plantz en Saba: W. R. Plantz en R. J. Beaujon.

Telegram

De Ronde Tafel Conferentie is (met de dollar-kwestie) de huidige brandende kwestie in Curaçao. Het Volkscomité (creatie van dr. da Costa Gomez) heeft onlangs in Otrabanda's Briontheater een zeer druk bezochte vergadering gehouden. Vele lieden uit de Koenoeke (het platteland) waren er voor stadwaarts getogen. Op het podium prijkte een groot in waterverf geschilderd portret van Mr. Dr. M. F. da Costa Gomez. Het muziekgezelschap Concordia zorgde voor muziek. Aan de poort werd „Nos Lucha” („Onze Strijd”) verkocht, terwijl exemplaren van het nieuwe Curaçaose Volkslied „Nos Tera”, gedicht door Isaac Antonio Mauricio, gratis aan de bezoekers werden versterkt alsmede de foto's van het huis van het Autonomie-Fonds aan de Penstraat.

Toen de Heer C. W. F. Davelaar, de Voorzitter van het Volkscomité, de vergadering opende was het gehele Brion Theater vol en moesten zij die niet meer binnen konden zich in de deuropeningen opstellen. Vier sprekers voerden het woord. Het eerst sprak A. de Mey over „Eenheid”, vervolgens Jacob Kwiers over „Arbeiders”, daarna T. Sambo gevolgd door Hendrik P. Kwiers die beiden over „Verbroedering” spraken.

Tot slot sprak Voorzitter Davelaar. Eerst behandelde hij de Dollarkwestie om vervolgens te komen op de Ronde Tafel Conferentie. Spreker gaf de wens te kennen, dat deze op Curaçao zou wor-

den gehouden en er werd besloten met instemming van de aanwezigen om een telegram aan Prof. Mr. R. Kranenburg, de voorzitter van de Voorbereidingscommissie voor de Ronde Tafel Conferentie, te zenden, waarin door het in massaverzameling bijeenzittende Volkscomité de Commissie dringend wordt verzocht de Ronde Tafel Conferentie op Curaçao te doen plaats vinden. Ook aan Mr. Dr. da Costa Gomez werd een telegram gezonden met het verzoek in deze geest aandrang uit te oefenen op het Voorbereidingscomité.

De vergadering werd besloten met het zingen van „Nos Tera” op de nieuwe woorden.

Men ziet dat de belangstelling van Curaçao in zijn toekomstige Status groot is. Op zich zelve een zeer verheugend teken.

Dollars

Het is niet anders dan natuurlijk en begrijpelijk voor een land dat zelf niets exporteert dan geraffineerde olie en waar de handel bloeit als vrijwel nergens ter wereld, dat de dollar-kwestie de gemoearden ten eerste bezig houdt. De welstand van de Antillen staat of valt met deze monetaire aangelegenheid. Onlangs had een vergadering van de Curaçaoose Vereniging voor de Handel plaats, waarin voorzitter F. H. M. Karner erop wees, dat Curaçao een eigen stevige valuta bezit, welke los staat van elke andere valuta en bepleitte, dat de Curaçaoose gulden voor alles gezond moet blijven. Hij raadt af stappen naar buiten te doen, mede om aan de solidariteit met de Curaçaoose Bank en de Deviezencommissie geen afbreuk te doen.

De heer Karner gaf een overzicht van de situatie van de Curaçaoose Bank. Deze Bank heeft een geldomloop(papier) (aldus het verslag in de Beurs- en Nieuwsberichten) van 31 miljoen gulden en een bezit aan schuldbrieven van 34 miljoen, tezamen 65 miljoen. Daartegenover staat een goudvoorraad van 38 miljoen, een ponden-bezit van 2 miljoen en ongeveer 5 miljoen creditsaldi.

Uit zijn rede bleek voorts, dat de guldenbehoefte van de Curaçaoose Petroleum Industrie Maatschappij vijf miljoen per maand bedraagt, welke sedert 1940 gedeekt werd in ponden, waarvan een deel in dollars omgewisseld kon worden. Ten gevolge van een besluit van de Deviezencommissie worden deze ponden niet meer door de Curaçaoose Bank geaccepteerd, zodat naar een oplossing van de guldenbehoefte der oliemaatschappij moet worden gezocht.

Na te hebben medegedeeld, dat hierover besprekingen te Londen hebben plaats gehad, waarbij Curaçao door de vertegenwoordiger in Nederland Dr. Da Costa Gomez was vertegenwoordigd, besloot de heer Karner met een beroep op de Nederlandse regering om Curaçao „los te maken van het sterling-bloc”.

Inmiddels hebben ook de Staten van Curaçao er op aangedrongen, dat de Nederlandse Antillen het sterlingblok verlaten. In een aan de minister voor Overzeese Gebiedsdelen gezonden telegram hebben zij het besluit ondersteund van de bank van Curaçao om verdere sterlings-rekeningen te weigeren, alsmede de door het deviezenbureau getroffen maatregelen, volgens welke dollarbetalingen voor de invoer verboden zijn. In het telegram wordt er op gewezen, dat de bestaande dollarschaarste ernstige politieke en economische gevolgen zal hebben, waarvoor de Staten de verantwoordelijkheid niet wensen te aanvaarden. De enige bevredigende oplossing zou zijn, dat Curaçao het sterlingblok verlaat.

Wij ondersteunen deze Curaçaoose wensen van harte gaarne. Wij hebben de stellige indruk, dat de Nederlandse Regering in eerste instantie te weinig reke-

Een oude inwoner van Saba

Een vrouw van Philipsburg, op Sint Maarten

ning heeft gehouden met de levensbelangen der Antillen. Dit verzuim moge op korte termijn worden hersteld.

Initiatief (I)

De heer Rudolf Boskaljon is een van die actieve Curaçaoenaars, die steeds arbeid voor de culturele verheffing in zijn land. Hij is leider van een orkest, voorzitter van de Curaçaoose kunstkring en als zodanig de — men mag wel zeggen — alvoedende vader der Curaçaoose muzen. Onlangs is hij teruggekeerd van een langdurige reis naar Nederland en hij heeft iets verteld van zijn bemoeiingen ten bate van de Curaçaoose kunstkring. Een aantal voortreffelijke plannen zijn in voorbereiding: de vermoedelijke overkomst van het trio van Piet Ketting (directeur van het Amsterdams Muziek Lyceum) bestaande uit piano, (Piet Ketting), fluit (Veldkamp) en hobo (Jaap Stotijn). Ook zijn er plannen voor de overkomst van een Toneelgezelschap, dat dan het gezelschap van Albert van Dalsum zal zijn. Een schilderijtentoonstelling, die naar Mexico gaat, zal ook volgens besprekingen met de directeur van het Stedelijk Museum te Amsterdam, Jhr. Sandberg, naar Curaçao kunnen komen. Voor de Curaçaoose Muziekschool bestaan eveneens goede verwachtingen.

Zo werkt de rustige oud-gouvernementsambtenaar Boskaljon aan de culturele verheffing van Curaçao, waarvoor hij ongetwijfeld veler dankbaarheid verdient.

Initiatief (II)

Ook de heer Louis Posner is een actief lid der Curaçaoose — in casu: Arubaanse Gemeenschap. Deze, even omvangrijke als geestdriftige, man is een van die Hollanders die het ver gebracht hebben op de verre Antillen. Veertig jaar geleden kwam hij als eenvoudig soldaat op Curaçao, hij is politie-agent op Saba geweest en wat niet al en sedert jaren is hij een vermogend en vooruitziend zakenman. Is hij zelfs niet stichter en eigenaar van de meest moderne kippen-farm van geheel Caraïbië? Louis Posner zou Louis Posner niet zijn, wanneer hij zijn reis naar Nederland niet dienstbaar had gemaakt aan zijn onbedwingbare lust tot initiatief. En zo zal er, wanneer alles

gaat zoals het moet gaan, ter gelegenheid van het aanstaande regeringsjubileum van de Koningin, een jaarbeurs op Aruba worden gehouden. Allerlei grote Nederlandse industrieën zullen acte de présence geven. In Amsterdam heeft de heer Posner met vertegenwoordigers dezer industrieën een vergadering gehouden waar hij gegevens heeft verstrekt over Aruba, zijn inwoners, ligging, handel enz. en ook op het belang gewezen dat zulk een Jaarbeurs zal hebben voor Nederland, dat de Ned. Antillen en de omliggende landen met zijn producten nader kan laten kennismaken. Ook de band met het Moederland zal zodoende verstevigd kunnen worden. Daar Aruba vóór de oorlog bijna geheel op Amerika was aangewezen, openen zich thans voor Nederland mooie perspectieven, daar de producten via deze Arubaanse poort hun weg kunnen vinden naar Venezuela en Columbia.

Als plaats had de Heer Posner Oranjestad gedacht en wel in het gebouw van de Sociedad Bolivariana, dat zich door ligging en betekenis als cultureel centrum van Aruba bij uitstek daartoe leent. Het behoeft geen betoog dat wij dit initiatief toejuichen en dat wij hopen dat de heer Posner zijn initiatief zal zien slagen.

Jubileum

Het eerste Curaçaoose Dagblad „Beurs en Nieuwsberichten” bestond op 1 October twaalf-en-een-half jaar. Hen, die belang stellen in de geschiedenis der Curaçaoose journalistiek, zij te dezer gelegenheid gewezen op het uitvoerige boek dat dr. Johan Hartog aan deze materie heeft gewijd. Men kan er de geschiedenis van „De Beurs” uitvoerig in beschreven vinden. Het blad heeft zich, terecht, een vaste plaats verworven in de Curaçaoose gemeenschap. Het heeft de grootste oplage van alle dagbladen en het geeft zich, dag in dag uit, alle moeite Curaçao op de hoogte te brengen van het wereldnieuws, het Nederlandse en het plaatselijke nieuws. Er is en er wordt hard gewerkt in de, voor Nederlandse begrippen, primitieve lokalen aan Otrabanda's Breedestraat. Het is verwonderlijk en bewonderenswaardig wat daar, met de beschikbare middelen, dagelijks wordt tot stand gebracht. Een hartelijke gelukwens bij deze mijlpaal in het leven van „De Beurs” is op haar plaats. EL.

INDISCH RESTAURANT

„Ardjoena”

Groot Hertoginnelaan 68,
Den Haag, Telef. 391332

**Dagelijks
Rijstafel** vanaf 12 uur

RESERVEERT TIJDIG UW TAFEL

J. & K. SMIT'S | Scheepswerven
KINDERDIJK | Machinefabrieken

Baggermaterieel
Goud- en Tinmolens

Zeesleepboten
Vrucht- en Passagiersschepen
Stoommachines
Scheeps- en Landketels

SMIT-M. A. N.
DIESELMOTOREN

MAGGI

het opmerkelijk goede merk

FABRIEKSMERK „KRUISSTER”

AROMA-BOUILLON - SOEPEN - JUS

PS

Restaurant „Corner House”

ROTTERDAM

Telef. 31764 Mathenesserplein 31

Golfcarton en Papierwarenfabriek N.V.

Nijverheidstraat 39-49,
Rotterdam
Telefoon 72714

DE BRON
VAN PAKPAPIER
EN GOLFCARTON

Indisch
Restaurant

„Waroeng Djawa”

Gev. Deynootplein 40,
Telefoon 557422 en 23

SCHEVENINGEN

«VESTA»

Maatschappij van
Levensverzekering N.V.,
gevestigd te Arnhem,
Jansbuitensingel 5,

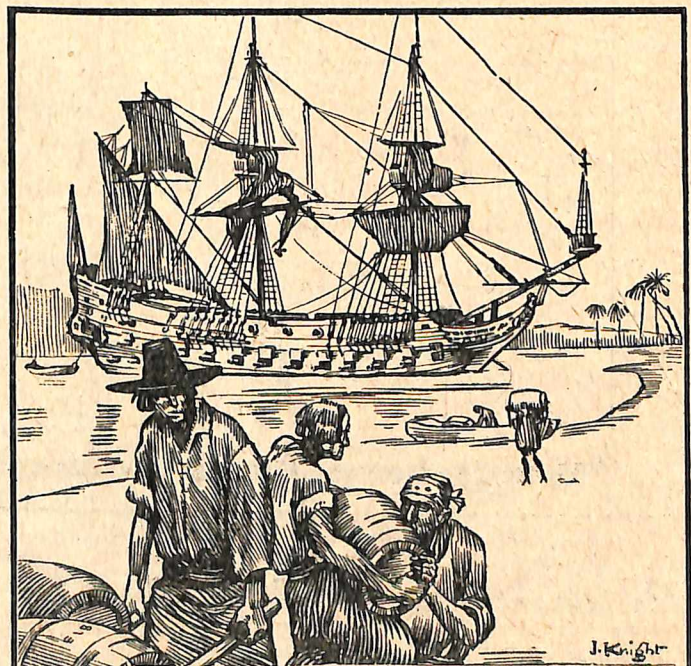
verzoekt aan gerepatriëerde polis-
houders hun adres aan haar be-
kend te maken, indien zulks nog
niet werd gedaan en vestigt er de
aandacht op, dat verzekeringen,
waarvan de waarde wordt over-
troffen door de bestaande premie-
schuld, vermeerderd met even-
tuele polisbelening en rente,
worden geroyeerd, indien niet deze
schuld wordt voldaan of een afbe-
talingsregeling getroffen.

ADMINISTRATIE & BEHEER ONROERENDE GOEDEREN IN NEDERLANDS INDIË

Wij vestigen de aandacht van
eigenaren van onroerende goe-
deren in Nederlands-Indië op de
AFDELING HUIZENBEHEER
van onze firma's resp.

Fa. ANEMAET & Co.,
Chinese Voorstraat 63/65
SOERABAJA,
en
Fa. REYNST & VINJU,
Kali Besar Oost 8
BATAVIA-Stad

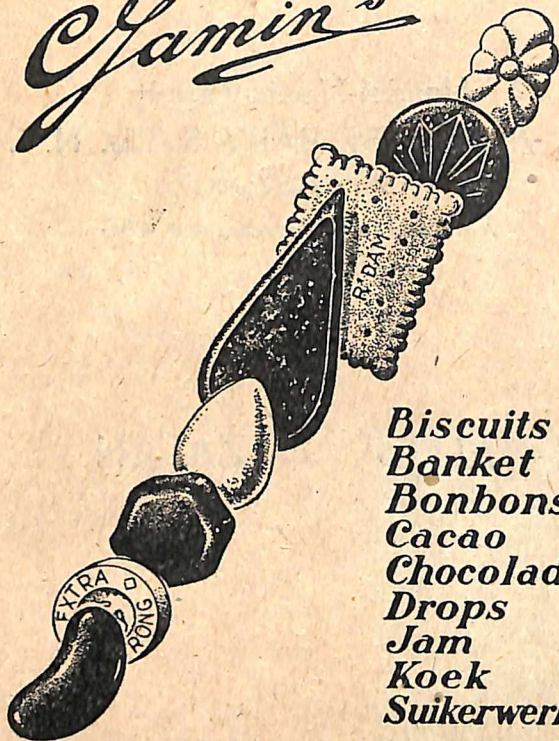
welke zich gaarne zullen belasten
met de administratie en beheer
van Uwe percelen gelegen in de
stad Soerabaja en in de stad
Batavia.
CONDITIES worden op aanvraag
gaarne toegezonden.

GEDURENDE DE 17^e EEUW WAS DE UITVOER VAN
Hollandsche genever naar het buitenland enorm toege-
nomen. De firma Bols betaalde toen reeds $\frac{1}{9}$ van den
totaal accijns aan de regeering van de Republiek. De tijden van
avontuurlijke reizen met de houten galjoenen zijn voorbij, maar
Bols voert nog steeds groote hoeveelheden genever en likeuren
uit en in hun glas Bols tintelt nog steeds
DE GEEST VAN VELE GENERATIES.

BOLS

Jamin's

**Biscuits
Banket
Bonbons
Cacao
Chocolade
Drops
Jam
Koek
Suikerwerken
enz.**

De Nederlandsche Handel-Maatschappij, N.V.

(Deviezenbank)

Hoofdkantoor : Amsterdam

met talrijke eigen kantoren (ook in het Verre Oosten) en een uitgebreid net van correspondenten in de gehele wereld, verzekert U een vlotte behandeling van Uw financiële zaken.

Voorlichting	op handelsgebied.
Bemiddeling	bij het zoeken naar handelsrelaties in het buitenland.
Opening	van documentaire crediten.
Financiering	van im- en exportzaken, enz.

Wessanen's Koninklijke Fabrieken N.V.

Opgericht 1765

Wormerveer

Meelfabrieken

Olifabrieken

Mengvoederfabriek

Rijstpellerij

Havermouffabriek

Cacaofabriek

*Kluts, kluts,
koeken*

Kluts, kluts, koeken.

Moeder, ga niet zoeken.

Om een pannenkoek te maken,

Heb je nodig deze zaken:

HONIG'S bakmeel,

HONIG'S stroop.

Die zijn overal te koop!

**HONIG'S
ARTIKELEN**

*Serien in
elk serien!*

SANOSTOL

Wolken van kinderen! Sterke kinderen! Dat bereikt U met SANOSTOL, het overheerlijke levertraan-product, rijk aan vitaminen A, B, C en D. Zelfs de gevoeligste maag verdraagt het en het kieskeurigste kind vraagt erom!

BROCADES

N.V. Kon. Pharmaceutische fabrieken
v/h Brocades-Stheeman & Pharmacia

Handel-Maatschappij
H. ALBERT DE BARY & Co. N.V.
DEVIEZENBANK

Amsterdam - Herengracht 450

ALLE BANKZAKEN

Kapitaal en reserves f 23.000.000.-

VAN NIEVELT: GOUDRIAAN & CO'S STOOMVAART MAATSCHAPPIJ N.V.

ROTTERDAM-ZUID AMERIKA LIJN

Geregelde diensten voor
Passagiers, Post en goederen
tussen **Rotterdam** en

Brazilië
Uruguay
Argentinië
vice versa

Hoofdagenten :

VAN NIEVELT, GOUDRIAAN & CO.

Veerhaven 2 Rotterdam

telegram-adres: NIGOCO telefoon 23320

Agenten :

VAN NIEVELT, GOUDRIAAN & CO.

Prins Hendrikkade 86 Amsterdam.

telegram-adres: NICO GO telefoon 49931

ROTTERDAMSCH LLOYD